

Mirgu Marga

Rašo Kugis Mugis.

LIETUVOS likimą svarstydami, Amerikos Lietuviai, taip sakant, pakibę ore tarp dangaus ir žemės, kaip tas pasakiškas Tvardauskas. Pirmojo Pasaulinio karo metu, Amerikon atėdavo žinių ir pranešimų apie Lietuvos žmonių norus ir siekimus. Lietuvų tautos atstovai suvažiudavo tai Šveicarijā, tai Svedijon pasi-tarti. Atėdavo žinių iš Vilniaus, iš Lietuvos Tarybos. Šiandien gi, galima sakyti, mes beveik nieko nežinome apie mūsų brolių mintis del ateities. Paveizdan, butų labai brangu žinoti jų mintis apie Sovietiją, kurios kanuolės dunda vos šimtas mylių nuo Lietuvos ir Latvijos rubežių. Ar laukia jie raudonosios armijos pasiryžę sukilti, kaip sukilo naziams paskelbus karą Rusijai?

Vienas dalykas tačiau aiškus: mūsų broliai Lietuvoje nori nepriklausomos Lietuvos. Tas troškimas buvo pareikštas slaptame laikraštyje. Nepriklausoma Lietuva, kurio numeris Londoną pasiekė. Tas troškimas atsispindėjo taip vadinamos Generalinės Patarėjų Tarybos pasipriešime organizuoti Vokiečiams batalijonus, kol Vokiečiai nepripažysta nepriklausomos Lietuvos.

APIE VIDAUS vieningumą Lietuvoje taip pat maža žinių turime. Sakoma, visi vieningi. To vieningumo pradai jau pasireiškė 1939 metais, kada Lietuvos ministerių kabinetas pakviesta krikščionių demokratų ir liaudininkų žmonės, socialdemokratų remiami. Sovietijai Lietuvą okupuojant, Lietuvos vyriausybė buvo ne "fasistinė", kaip mūsų politikieriai Amerikoje mėgsta vadinti, bet koalicinė, demokratinė.

Jugoslavijoje, žinome, kausi Tito partizanai ir Mihailovič "četnikų" pulkai. Graikijoje, sakoma, kausi trys srovės. Lenkijoje yra sovietinė ir prieš-sovietinė srovės. Kiek srovių Lietuvoje ir kokie tarp jų santykiai nežinoma. Taip pat nėra žinoma ar tos srovės stovi (kaip Amerikos tautininkai, ir kaip Amerikos vyriausybė link Prancūzijos ir Italijos) kad busimā Lietuvos vidaus santvarką išspręstų patys Lietuvos žmonės, o ne srovių vadai.

ŽMOGAUS ASMENYBĖS negerbimas yra svarbiausias skirtumas tarp Sovietų filosofinių-politinių sistemų ir Anglų-Amerikonų kultūros. Sovietijoje žmogus šunies vietoje, tinka būti valstybei (reiškia, jos valdovams) vergu. Amerikoje žmogus pilietis, kuriam valstybė ir visi valdininkai (net aukščiausi) yra patarnautojai. Anglų-Amerikonų kultūra išauko katalikiškos - protestantiškos krikščionybės įtakoję, reiškia, toje įtakoję kurioje plėtojosi ir Lietuvių, Latvių ir Estų kultūra. Štai kodėl tarp šių tautų ir Sovietų visados bus nepereinama kultūrinė praraja. Lietuviai gerbia žmogų ir be reikalo asmens netorioja. Sovietų vadams asmuo tik gyvulis kurį galima uždaruose vagonuose mityti iš vieno krašto kitan, jei tik valstybės galvos nusprendžia kad tas žmogus yra "bakterija visuomenės sveikatai". Amerikonai pagali nusikaltėlio. Rusai — net nekaltas žmogaus ne.

ANGLAS H. Foster Anderson savo knygoje "Borderline Russia" pastebėjo Pabaltijo

The Ohio War History Commission
Ohio State Museum
Columbus Ohio

The Daily National Lithuanian Newspaper published in Ohio, reaching a very large majority of the 80,000 Lithuanians in the State and 20,000 in Cleveland

No. 45

Kaina 5c.

CLEVELAND, OHIO LAPK.-NOV. 4, 1943

(28-ti metai :: 28th Year)

Sovietų Reikalavimas Lietuvos Liko Nepatenkintas

Lapk. 1 paskelbta Maskvoje padarytų susitarimų turiniai, iš kurių matyti Amerikos, Britų, Sovietų ir Kinų nusistatymas sumušti Vokietiją iki visiškio pasidavimo. Tuomi prašalinama gandai buk Stalinas noris daryti paskirą taiką su Hitleriu.

Kaslink antro fronto, jei tas ir buvo sutarta, kaipo militarinė paslaptis tas neskelbiama.

Sutarta tų keturių valstybių globoje įsteigti ankstyviausiu galimu laiku internacionalinę organizaciją, pagrystą principu nepriklausomų, savistovių ir taiką mylinčių tautų lygibę, kur turės sutilpti didelės ir mažos šalys, palaikymui taikos ir saugumo. Tai bus kas nors panašaus į Tautų Sąjungą, įsteigta po pereinamo karo.

Kitas svarbus tų keturių valstybių sutarimas tai po baigimo karo nenaudoti savo militarines jėgas kitų šalių teritorijose privatiškai jų prisidėti prie tų šalių, o prisilaikyti tikslai to ką apima šis susitarimas, visais kitais reikalais turi būti pasitarta su kitomis tų keturių valstybių.

Tas punktas matomai palieka atviru ateities diskusijoms Rusijos reikalavimą Lietuvos, Latvijos, Estijos, Besarabijos, dalies Suomijos ir dalies Lenkijos. Reikiama, Sovietai sutiko, išstumti Vokiečius iš tų šalių, neversti jų gyventojus vėl "prisidėti" prie Sovietų.

Amerikos nusistatymas, skelbtas Prez. Roosevelto ir Sekretoriaus Hull palieka nesutentimas. Mažoms tautoms viltis atsisteigti nedingus.

Tas sutarimas yra Atlanto Čarterio dvasioje ir paneigia grobimu savo žemių didinimą.

(Ar Maskva tų sutarčių laikysis tai kitas klausimas, tačiau nei reikalavimai tas šalis palikti Rusi-

tautų vadus kaip "Europinio mosto" žmones, kurių gabumams Pabaltijo valstybėse jau darėsi ankšta. Anglų žurnalas The Forthnightly (Spalio mėn.) Anderson nurodo Sovietų tautos Rusų žygiams gali atsiliepti sadarymu koalicijos, panašios tai kuri dabar griaua grobioniškumą apimtą Vokietiją.

jai kaip jos užgrobtos, nepatenkinti, nei užmiršta tų šalių likimo nuleimimas ateiityje.)

Svarbu kad sutarta Austriją vėl padaryti nepriklausoma, panaikinant jos prijungimą Hitlerio įsiveržimu. Tuo budu pasmerkta ir Stalino toks pat pasielgimas užgrobus Lietuvą ir kitas kaimynes.

Ar Roosevelto-Churchillo su Stalino tarybos įvykis ir ar jos reikalingos tuo tarpu nieko nekalbama.

SENATAS UŽGIRIA SUTARIMUS

Iš Washingtono praneša kad Lapk. 5 Senatas priims savo budu didelę daugumą balsų rezoliuciją užgiriandą Maskvos konferencijos sutarimus, parodant pritarimą steigimui tarptautinės organizacijos kurios tikslas bus palaikyti pasauliye taiką ir saugumą ateityje.

Tai bus išanksto duotas prizadas jog S. V. sutiks dalyvausti organizacijoje panašioje į buvusią Tautų Sąjungą, nes Amerikos dalyvavimas bus užtikrinamas kad sutartys turės būti pildomos ir agresija nedaleidžiama prieš silpnesnes šalis.

Iš Estijos praneša apie Vokiečių vertimą Pabaltijo šalių žmonių stoti į Vokiečių armiją. Sako, Rusai puls ir tas šalis kaip tikslai užšals pelkės ir balos vakaruose nuo Leningrado.

Belaisvis Skalbiatis

Italas karo belaisvis džiauna savo skalbinius Amerikos belaisvių stovykloje. Intiniai gauna rubus, gerą maistą ir užmokestį už darbą. Aukštesnieji gauna mokėti sulgy savo laipsnio. Belaisvių stovykloje Amerikoje moka intiniamis po \$3 mėnesiui ar jie dirba ar ne.

STUMIASI LINK ROMOS

Italijos užkariavimo eigoje, Alijantai skelbia pralaužę poroje vietų Vokiečių antros apsigynimo linijos įrengimus žygyje link Romos.

Penktoji armija užėmė Massico kalnų viršūnę ir artimą kalną San Croce, iš kur gali kontroliuoti Garigliano upės slėnį. Amerikiečiai sumušė Nazius ir privertė pasitraukti Venafro srityje aukščiau Volturno paupiu.

Eina žinios kad Vokiečiai perkelią savo armijų dalis iš Italijos į Rusijos frontą.

JAPONAI VĖL ŽIAURIAI SUMUŠTI

Lapk. 4 pranešimai iš Pacifiko fronto skelbia jog Gen. MacArthur'o lakunai sudavė vėl vieną iš didžiausių smūgių Japonų jūrų jėgoms Naujos Britanijos tvirtovėje Rabaul. Ten paskandino tris karo laivus ir aštuonis prekinius laivus. Taip nuskandinta 50,000 tonų jų laivų ir prie to 44,000 tonų visai sugadinta. Numušta 67 Japonų lėktuvai kurie bandė ginti Rabaul. Alijantų tame užpuolime negryžo 19 lėktuvų.

Spalių 30 pranešta kad U. S. submarinai paskandino 10 Japonų laivų ir 4 kitus sugadino.

RUSAI APSUPA KHERSONĄ

Lapk. 4 praneša iš Londono jog bolševikai pradėjo apsupti Khersoną, juodu jų jūrų uostą, prie Istaiko Dniepro į jūrą. Vokiečiai traukiasi skubiai, palikdami tukstancius negyvy ir kalnus reikmenų ir amunicijos. Rusai atsiėmė keliasdešimt kaimų ir vieną kitą miestelį. Rusai tokiu budu uždarys Vokiečiams sausžemių išėjimą iš Krimo pusiasalio.

Šiaurės fronte prie Latvijos ir Lietuvos, taipgi Suomijoje jokių žymesnių veiksmų nemini.

Norvegijoje, naziai nužudė 10 asmenų už teikimą pagalbos Britų agentams ir sabotavimą Vokiečių veikimo.

LAPK. 3. Britų ir Amerikos bombardierai atakavo Vokiečių karo laivyno stotį Wilhelmshaven, padarydami didelius nuostolius. Iš 500 lėktuvų negryžo 5.

Amerikiečiai Keliasi per Volturno Upę Italijoje

Nežiurint stiprių Vokiečių gynimusi, Alijantų jėgos stumiasi pirmyn per Volturno upę, žygiuojant į šiaurinę Italiją. Viršuje: Grupė Amerikos kareivių keliasi per upę guminiu pontonu. Apačioje, tiesia plieno tiltą ant pontonų per upę.

Senate Užtaria Mažas Tautas

Washington, Spalių 31. — Senatierius Robert R. Reynolds (Demokratas iš North Carolina valstijos) paskelbė jog jis paruošęs rezoliuciją kuria patiekė Senatui Lapkričio 1 d., kaipo priedą prie Connally pokarinės užsienio politikos rezoliucijos, kuriame priede jis apima reikalavimą kad Ameriką garantuotų nepriklausomybė ir žemių neliečiamybė Lietuvos, Latvijos, Estijos, Jugoslavijos, Lenkijos, Graikijos ir kitų svetlimų priešų pavergtų tautų.

Ta rezoliucija Senatas pasidarytų aiškiai atsakomingas už šios šalies pokarinę politiką, tuo tarpu kaip Sen. Connally patiekta rezoliucija neapima jokios atsakomybės išanksto pirm negu taika įvyks.

"Jeigu mano rezoliucijoje išdėstyti principai, kurie imeina Atlanto Čarteryje, nebūs pildomi", pasakė Senatorius Reynolds, "tai kuriems tikslams mes kariuomė?"

Šis priedas prie Connally rezoliucijos, įvardijantis pavergtas tautas, taikomas prieš kaip jis vadina "Rusų užsimojimą prisijungti svetimas šalis ir didinti savo teritorijas", kas reikštų, sako jis, "paniekimą mūsų duotų pažadų" kaip jie padaryta Atlanto Čarteryje.

Pirmi svarbesni punktai to priedo seka:

1. Suvalstijos pasiryžusios, su savo Alijantais, vesti karą iki psekimo galo.
2. Senatas pareiškia savo nusistatymą užtikrinimui nuopastatymo tarptautinių susirėnimų.
3. Senatas tiki jog ši šalis prisidės prie kitų suvereninių valstybių pagrindu pasaulinio kooperavimo ant keturių principų: Kad Alijantų šalys nepasididintų, žemių užėmimu, kaitaip; kad nebutu daroma teritorijų permainos prieš laisvą žmonių kuriuos tas lie-

ty; sugražinti suverenines teises toms kurioms jos buvo atimtos; ir "visuotinės teisės helianti visomis jūromis be jokių kliudymų".

4. Kiekviena Alijantų valdžia privalo pareikšti ar ji sutinka ar ne priimti šiuos principus kaipo ju valdžių pagrindą pokariniam kooperavimui.

5. Priešų šalių vyriausybės privalės būti paklaustos po karo paliaubų ar jos sutinka priimti šiuos principus kaipo pirmapradinį sutikimą kooperuoti ateityje.

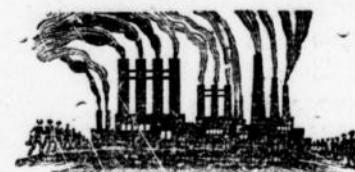
6. Parodžius tokius norus "nuoširdžiai kolaboruoti" tada ir Suvalstijos kooperuos su kitomis laisvomis ir suverenėmis šalimis išlaikymui pasauliye taikos.

ČEKAI REIKALAUJA TEŠČENO

Čekai Amerikoje minėdami savo nepriklausomybės 25 metu sukaktį, kelia reikalavimus kad Lenkai atgrąžintų Teščeną sriti kurią Lenkai užgrobė laike Hitlerio puolimo Čekijos.

Prancūzijoje, malsindami Prancūzų bruzdėjimą prieš okupantus, pastarų 10 dienų bėgyje Vokiečiai areštavo virš 1000 asmenų.

LENKAI kareiviai išlaisvinti laike suėmimo Vokiečių Tunisijoje, kurių eilėse buvo Lenku, dabar satoriorijų permainos prieš laisvą žmonių kuriuos tas lie-

DARBIAI
IR DARBININKŲ ŽINIOS

ANGLIAKASIAI LAIMEJO

Minkštos anglies kasyklų darbininkai kurie pastaromis dienomis dešimtimis tukstancijų pradėjo streikuoti, Lapkričio 3 d. laimėjo algų pakėlimą po \$1.50 dienai. Tuo budu streikas baigėsi ir Lapk. 4 darbininkai pradėjo gryžti atgal į kasyklas.

Sutartį padarė angliakasių vadas John L. Lewis su kuro administratorium ir vidaus reikalų sekretorium Ickes.

Ta \$1.50 ką sutiko mokėti Illinois kasyklos savo angliakasiams, tapo pritaikyta ir kitų valstijų mai-nieriams, nors Karo Darbo Taryba tai buvo atmetus ir apie pusę metų spyrėsi prieš tai.

BADAS INDIJOJE

Iš Kalkuttos, Indijos, atėina baisios žinios — kad ten per savaitę laiko Spalių 16 badu mirė 2154 asmenys. Vidutiniai mirėjų nuo bado buna apie 600 savaitėje.

Badas kerta žmones ir kituose Indijos miestuose. Indija saukiasi Alijantų atgabendį maisto.

Čile, Pietų Amerikoje, sustreikavo vario ir aukso kasyklų darbininkai. Valdžiai paskelbus karą stovį streiko srityje, darbininkai po kelių valandų sutiko vėl dirbti.

Cleveland. — Sustreikavo virš 2,000 laivų statybos darbininku American Ship Building Co., reikalaudami prašalinti tos kompanijos dirbtuvės vedėją. Unijos atstovas pareiškė, arba tas dirbtuvės vedėjas turi prašalinti, arba darbininkai neis dirbti.

TRAFIKO nelaimės del karo meto suvaržymų šioje šalyje sumažėjo, tačiau vis žūsta daugiau negu karo laukuose. Paveizdan, nuo Amerikos istoiimo į karą užmušta 22,000 kareivių ir 65,000 sužeista.

Trafiko nelaimės per tą pat laiką žuvo 46,000 ir šimtai tukstancijų sužeista.

ALIJANTŲ karo nuostoliai iki Rugsėjo 15 stovėjo maždaug taip:

USA	115,204
Britanija	600,000
Sovietų Rusija	4,200,000

Cia skaitoma Rusų tik kareivių žuvinimas kaip skelbia patys Sovietai. Kiek Rusų mirė badu laike šio karo Sovietai paslepia.

Vokiečiai sakoma stipriai vakary frontą, tikėdami antro fronto iš Anglijos per Prancūziją.

PENNSYLVANIJOJE

PITTSBURGH

Rasta Nužudyta Jauna Moteris

Schenley Parke prie kelio sekmadienio rytą anksti rastos moteris lavonas, žymiai sudaužytas. Pasirodė jog tai buvo tula Maria Sikora, 29 m. amžiaus. Policija apžiūrėjus lavoną tikrina kad ji galėjo iššokti pati arba buvo išmesta iš važiuojančio automobilio ir užsimušė. Ją be abejo pavėžėjo koks vyras anksti rytą važiuojančią ir darbą, ir norėjo kaip nors užpulti. Ji turėjo buti darbe 6 val. ryto, Fort Pitt viešbutyje.

Prieš tris valandas pirmiau, viena jauna mergina buvo užmušta automobilio nelaimėje už kelių šimtų žingsnių nuo tos vietos kur rastas šios merginos lavonas.

Lapkričio 1 d., prie Sarah ir 23-čios gatvės, trokas užmušė jauną moterį, Mrs. Naomi Sudekum, 30 m., kurios vyras tarnauja kariuomenėje ir randasi užjūryje.

Šelpiamųjų Eilės Sumažėjo

Pennsylvanijoje valstijos išdo šelpiamų bedarbių skaičius pirmą kartą šių kelių metų bėgyje nukrito žemiau 25,000, iš jų Allegheny apskrityje randasi 6074.

Keturi metai atgal tų bedarbių skaičius buvo 275,000. Valdžia stengėsi vieną ar kitą prištirti tuos bedarbius eiti dirbti dabar kada gali gauti darbą, bet yra tokių, kurie visai nenori dirbti.

Valstija šelpia senelius, aklus ir našlaičius vaikus 155, 268 skaičiuje. Iš jų Allegheny apskrityje yra 25,654.

KAIP PREZIDENTAS BALSAVO

Prezidentas Roosevelt dalyvauja balsavimuose savo vietinio miestelio, Hyde Park, N. Y., valdybos rinkimuose, parvažiuodamas kiekvieną kartą rinkimų metų. Mat, Amerikoje priimta kad Kongreso nariai ir pats Prezidentas balsuotų ten kur skaitosi jo legališka gyvenama vieta, kur jo namai, o ne kur biznis ar tarnyba.

Washingtono mieste jokių rinkimų nebuna, nes tų miestą valdo federalės valdžios paskirta komisija. Prezidentas vykdamas į savo gyvenamą vietą balsuoti tuo parodo pavyzdį visiems šalies piliečiams kad reikia dalyvauti balsavimuose, nors ir mažo miestelio valdininkų rinkime.

Prezidentas paklaustas kokis jį užsiėmimas, kaip registruojant balsuotoją užrašoma, atsakė, juokaudamas: "Ši kartą aš užsirašysiu medžių augintoju, nes mano žemėje auga didieji Kalėdinų egličiai".

AKRON, OHIO

Smulkios Žinios

NAUJAS MAYORAS. Lapkričio 2 balsavimuose mayoro rinkimus laimėjo Charles E. Slusser. Republikonas, gi vieną terminą ištarnavęs mayoru Demokratas George J. Harter pralaimėjo.

The Seiberling Rubber Co. paskelbė paskyrimą milijono dolarių išlėtimui savo dirbtuvių automobilių ratams gumų dirbimo skyriaus.

DIRVAI išimami iš žemės, laukui pradžios metų, siųskit srenumerata 1 ar.

WYOMING

KLONIO ŽINIOS

DIDELIS LIETUS

Po dviejų mėnesių sausros, čia pradėjo lyti Spalių 25 ir per 4 dienas lietaus nupulė 4.65 coliai, viskas patvino. Tai buvo baisiai didelis lietus, kuris padarė žalos geležinkelio bėgiams keletoje vietų; užliejo lėktuvų stotį, taip kad reikėjo pertraukti mokymas karo laukų.

Ukis ir vandenų kompanijos išgelbėtos nuo sausros ir gėrrios nuo gaisrų.

Šiomis dienomis prasidėjo medžioklė žuikių, voverių, jerubių ir kitokių paukščių bei žvėrelių. Penna valstija pernai sutapė du milijonus svarų mėsos, nes tiek medėjai prisiskaudė paukščių ir žvėrelių ukėse ir giriose.

VĖL LIETUVIS ATSIŽYMI

Lieut. Edwardas S. Maslauskas, SLA narys iš Plymouth, randasi Islandijoje jau 16 mėnesių laiko, kur saugoja juras nuo submarinų; yra buvęs 50 kartų savo ilgoje kelionėse. Jis lėktuvu apskraidė tokias sritis kur net neįmanoma skraidyti, ir saugiai sugrįžęs. Už tai jis likos apdovanotas oro medaliu.

Jo trys broliai yra karo tarnyboje ir visi yra karininkai. Jo motina yra laidotuvių direktorė Plymouth.

APIE MUSŲ LIETUVAITES

Wyoming Klonio Lietuvaitės visos jaunosios kartos, čia gimusios. Apie tuzinas jų ištekėjusių už Slavų, bet darluojasi su savo draugėmis. Mat jų vyrai jas nevaržo. Bet yra keli vyrai kurie vedė Lenkes, jie Lietuviams dingę. Tai didelis skirtumas.

Mūsų moterys yra atsižymėjusios Karo Bonų pardavime: joms buvo skirta parduoti bonų už \$10,000, bet jos pardavė už \$42,800, reikią keturis sykius su kaupu daugiau. Taip jos neša Lietuvų vardą aukštaiškė šioje srityje.

Nuo Balandžio 1 iki Spalių 1 jos yra pardavusios Karo Bonų ir ženklelių už \$104,850. Jos figuruoja gana gerai ir Amerikonai su jomis skaitosi.

Jų organizacija vadinasi Lithuanian Women's Club of Wyoming Valley; pirmininkė Mrs. Stephan Elko; vice pirm. Mrs. Frank Butcopki, fin. sek. Miss Nell Kabusk; užr. sek. Miss Stella Zlatavetski, koresp. sek. Mrs. George Dailyda; išd. Mrs. Wm. Vinesky.

Mrs. Wm. Vinesky yra mano pusseserė ir yra pasiekus Kapitono laipsnio draugijiniame gyvenime. Taipgi yra defense-apsaugos Leitenantas.

Vytautas J. Nienius randasi Anglijoje. Jis rašo nuykęs ten saugiai, kelionėje nematė Vokiečių submarinų nei vieno. Vytautas priguli prie lėktuvų skyriaus, tai trumpoje ateityje teks ir Hitlerį kur nors užklupti.

STREIKAS. Angliakasiai čia emė streikuoti, kartu su kitų sričių kasyklų maineriais.

Streikas kyla dėl to kad nekurię pareigūnai žaidžia žmonių likimu tokiame svarbiame momente kuomet anglis reikalinga ir svarbi kaip ir maistas. Ateitis parodys kuo tas pasibaigs. Jonas J. Nienius.

J. A. Urbonas

Dirvos Agentas Dayton
1802 Lamar St. Dayton, O.

Skaityk Amerikos

'Lietuvių Naujienas'

Mėnesinis žurnalas, 24 pusl.
Metams tik 50c. (45)

LIETUVIŲ NAUJIENOS
332 N. 6th Street Philadelphia, Pa

Detroit, Mich., Naujienos

BALTIMORE MD

MOTERŲ POKILIS. Spalių

24 mūsų veiklios moterėlės, Liet. Moterų Pilietiškas Klubas, turėjo surengusios šaunią pramogą, "Dolarinį pokilį", paminėjimui 20 metų sukatiuvių kaip šis klubas tapo suorganizuotas. Svečių dalyvavo apie 200 ir visi linksmai laiką praleido.

Ta proga klubo pirmininkė p. Julė Rasteniene pasakė gražią tam tikslui pritaikintą kalbą apie klubą ir jo per 20 metų nuveiktus tautai ir kulturai darbus, pažymėdama kad L. M. P. K. per tą 20 metų savo gyvavimo jau yra paaugavęs įvairiems tautos kultūros ir labdarybės reikalams suvirš \$900.

Šiomis dienomis lankėsi Baltimorėje p. Ona Baltrukonienė iš Clevelando, ji viešėjo pas savo dukterį ir žentą Adv. Nadą Rastenį. Ji dalyvavo ir L. M. P. Klubo jubilėjiniam vakare.

JUOKAS. Baltimorės Lietuviai juokiasi iš Adv. F. J. Bagočiaus šposų kuriuos jis iškūrė Tėvynėje perstatydamas daugiau pusės simto kandidatų į SLA Pildomos Tarybos vietas.

Tas pats p. Bagočius, kuris A. L. T. konferencijoje Pittsburghe prie stiklo alaus, su Matu ir Stilsonu, mušdamasis į krutinę bažijosi kad Gugis nėra geresnis socialistas už jį, pasirupino pats save padėti pirmoje vietoje, o kad užtikrinti sau nominaciją perstatė net 7 kandidatus tautinės srovės į SLA prezidentus, o tik vieną Dr. A. Montvidą, socialistą, kuris, žinoma, prieš Bagočių nekandidatuos.

Kad užbėgti Bagočiaus šposams už akių, kad tautinės srovės SLA narių balsai nebūtų suskaldyti, tautinės srovės vadai ir veikėjai turi tuoj susitarti ir nominuoti tik vieną kandidatą, kuris būtų tinkamiausias. O tuomi kandidatų gali būti Adv. N. Rastenis iš Baltimorės.

TAI JAU ISTEKĖJO. Komunistų Laisvės pėtinėjau žinutė iš Baltimorės, kur praneša kad ištekojo Ona Kučauskaitė (ji Laisvės pasirašydavo "Vincio Duktė"). Šita draugė kaip ir visi kiti suklaidinti Lietuviai, buvo uoli komunistė ir "saulės" Stalino garbintoja; ji mėgo juodveidžius laikyti lygius su baltais žmonėmis ir komunistų parengimuose meiliais susikabinus šokdama su juodukais. Nors kovoj žodžiais prieš "diskriminaciją" ir juodukus laikė lygius su baltaisiais, tačiau kai ta senmergė sumanė tekėti ji nepasirinko juoduką bet baltą vyrą, nors ir ne Lietuvį. Reikią, komunistai vienaip kalba, kitaip daro ir savo žodžių neparemia darbais. P. P. Jaras.

●SUV. Valstijos dabar turi užėmę apie 22 milijonus akrų žemės nacionaliams parkams ir nacionaliams monumentams.

Indijoje Šimtai Kasdien Mirtša Badu

Vaizde matosi badu miršanti Indų šeima Kalkuttos gatvėje, Indijoje, kur kas savaitę miršta po apie 230 žmonių. Tai didžiausias badas užklupęs Indiją bėgyje kelių dešimčių ir Alijantai saukiami siųsti maistą. Bėgyje 4 mėnesių Bengale badu mirė apie 25,000 žmonių.

Bendradarbiavimas su Jonas Brazauskas į SLA Vice Pirmininkus

Spalių 31, Lietuvių salėje buvo laikomas susirinkimas visų Detroito trijų parapijų, ir tame susirinkime atsilankė ir Liet. Nepriklausomybei Gelbėti Draugijos atstovai. Kalbėtasi apie subendrinimą darbuotės pardavinėjimui Karo Bonų ir dirbimui už atgavimą Lietuvai nepriklausomybės.

Susitarta kad Lietuvos Nepriklausomybei Gelbėti Draugija ir iš kitos pusės visų trijų Lietuviškų parapijų komitetas sudarys atitinkamą veikimo centrą. Minėtų organizacijų valdybų susirinkimas numatyta laikyti bėgyje poros savaitių, kur bus išdirbta planai bendram veikimui.

PROVOKATORIAI NUBAUSTI

Du negrai, Charles Lyons ir Leo Tipton, rasti kaltais išprovokavime rasinių riaušių Detroito Birželio mėnesį, nubausti po penkis metus kalėjimo. Jie iš kur tai gavę gandą buk baltieji numetė juoda moterį su vaiku nuo Belle Isle tilto į vandenį ir paskandinę, nubėgę į vieną negrų klubą kur buvo į 750 jaunų juodukų, tą gandą paskelbė, sukeldami jų įtuzimą. Ta žinia pasiremdami negrai ir puolė mušti baltuosius ir plėsti jų krautuves.

Sekmingas R. Kryžiaus Vakarėlis

Spalių 23, Miltono salėje atsisbuvo Raud. Kryžiaus Lietuvių moterų vieneto surengtas vakarėlis, ir išėjo labai sekmingas, svečių prisirinko pilnutėlė salė, gi rengėjos ponios Motuzienė, Varnienė ir Vilkienė svečių pavaišinimui irgi turėjo visko užtektinai, todėl tas gražus buris linksminosi net iki 3 val. ryto. Pelną padaryta net \$165. Raud. Kryžiaus simpatizatorių eilė vis didėja, taigi ir moterų parengimai kas kartas tūna sekmingesni.

Rengėjos nori padėkoti savo geriems prieteliais kurie vienokia ar kitokia auka prisidėjo prie šio parengimo, o tais geraisiais žmonėmis buvo šie: P. J. Miltonas, H. Kapturaskas, Mrs. Strazdin, Teofilė Overaitienė, V. Grumbis, B. Keblaitienė, Mrs. Gilbert, Mrs. Vilkas, Mrs. Varnienė ir M. Strazdienė. Podraug jos taria ačiū varde Raud. Kryžiaus ir visiems svečiams. D. R.

MAYORAS JEFFRIES VĖL LAIMĖJO

Detroito mayoro rinkimuose Lapkričio 2 d., laimėjo vėl tas pats mayoras Edward J. Jeffries, išrinktas trečiam terminui. Jo oponentas buvo FitzGerald, darbo unių remiamas kandidatas. Nejaugi Detroitiečiai atsisako kooperuoti su darbo uniomis ir nenorėjo jų užgirtą kandidatą išrinkti?

Atėjus SLA Pild. Tarybos nominacijoms, siuloma įvairių kandidatų į SLA centro valdybą.

Mes Detroitiečiai kartu su kitais Susivienijimo nariais irgi rupinames kurie kandidatai būtų tinkamesni išrinkti į Pildomąją Tarybą, ir nusprendėm kad tinkamiausiu kandidatu į SLA vice prezidento vietą yra Jonas Brazauskas, 14-tos kp. narys, iš Cleveland, Ohio. Jis yra uolus SLA darbuotojas, dalyvauja seimuose ir domisi visais SLA reikalais. Clevelande taip pat žymiai prisideda prie Lietuvių veikimo, yra Lietuvių Kultūrinio Darželio pirmininkas. Jis taip pat turi miesto valdišką darbą, kas parodo kad jis turi gabumų ir sumanumo. Mūsų manymu tokio žmogaus mūsų organizacijai dabar ir reikia. SLA nariai balsuodami už Joną Brazauską nepadarys klaidos. F. Motuzas.

Draugo Korespondentui

Draugo Detroito korespondentas, Viską Ištyręs, pasirodo, ištyrė girtas, kaip jo korespondencija nr. 254 rodo. Jis mane vadina melagiu—buk aš, V. M., Dirvos nr. 41, aprašiau apie nemirusį Kun. Valaitį. Kiekvienas šiek-tiek paskaitydamas laikraštį galėtų matyti kad mano parašyta korespondencija prasidėjo aprašyme "Trumpa Vasara". Jei aš bučiau rašęs apie nemirusį Kun. Valaitį aš bučiau dąsižinojęs iš ligoninės kurioje Kun. Valaitis sirgo, o ne ką Kun. Čižauskas pasakojo. Taip reikėjo padaryti ir aprašiusiam Dirvos nr. 41 korespondentui, kuris tokią žinią patiekė laikraščiui. Taip reikėjo padaryti ir Draugo korespondentui, pirmą žinot kas tą rašė, tada kaltinti. Pas mus girtus automobilių vairuotojus baudžia 90 dienų kalėjimu ir girtus korespondentus po 90 dienų šaltojo.

Dirva ne laisvamanių laikraštis, bet Lietuvių demokratų. Tam Dr-go korespondentui patartina atitaistyti jo padarytus šmeiztus. V. M.

WATERBURY, CT.

MIRĖ. Spalių 21 d. mirė Povilas P. Kizevičius, South Windsor, Conn., brolis Dr. M. J. Colney. Paliko nuliudime žmoną, Magdalėną, du sunus, John ir Charles, abu du vedę, ir dvi dukteris, Anna ir Agnes. Agnes tarnauja karinėje WAC tarnyboje, New Mexico.

Velionis Amerikoje išgyveno 47 metus, virš 40 metų gyveno South Windsor, priklausė prie dviejų seniausių draugijų, Sv. Jono Evangelisto, ir Sv. Juozapo Hartford, Conn.

Palaidotas Spalių 23, Saint Mary's kapinėse, Burnside, Ct. Pamelos atsisbuvo St. Francis of Assissi bažnyčioje.

KARO PASTANGOS. Waterburio Lietuvių Komitetas Amerikos Gynimui rengė prakalbas sekmadienį, Spalių 31, Nėmuno salėje, naminio fronto ir karo rėmimo reikalais. Buvo rodoma filmos apie karą ir šiaip pamokinančios. Kalbėtojai buvo Dr. P. Vileišis, Advokatas Albert Bronsky, Mrs. Ane Cheplinskas, iš Ansonia, pirmininkė Lithuanian War Bond vajuos, Roy H. Walch, direktorius iš War Information Council. Programą vedė Dr. M. J. Colney. Rep.

MIRIMAI

MIRĘ IŠEIVIAI AMERIKOS LIETUVIAI

(žinios apie mirusius Lietuvius šiame skyriuje talpinama dyka)

URBONAS Jonas, apie 80 m., mirė Clevelando senų prieglaudos namuose. (Girkalnio p., Raseinių ap., Survintų k.). Lietuvoje liko žmona, Pranciška ir sunus Jonas. Amerikoje išgyveno virš 40 metų.

VERIGAS Antanas, 52 m., paskendo Glendale, W. Va. Skaudvilės p., Tauragės ap.) Paliko žmoną, du sunai, vienas tarnauja kariuomenėje. Buvo atvykęs į laidotuves.

GERLIKIENĖ Elzbieta (Balkaitė), seno amžiaus, mirė Spalių 17, Chicagoj. (Šiaulių ap., Klovainių p., Meilunų k.).

ASKALNIS Stasys, pusamžis, mirė Spalių 18, Chicagoj. (Tauragės ap., Šilalės par.) Amerikoje išgyveno 40 metų.

JASKIENĖ Ona (Klumbaite), pusamžė, mirė Spalių 13 d., Chicagoj. (Inkaklių k., Tauragės ap., Švėkšnos p.). Amerikoje išgyveno 40 metų.

URBONIENĖ Ona (Petrauskaitė), mirė Spalių 15, Chicagoj. (Šiaulių ap.). Amerikoje išgyveno 37 metus.

DUZINSKIENĖ Marė, pusamžė, mirė Spalių 15, Chicagoj. (Kėdainių ap., Druskavos p. Okentų k.) Amerikoje išgyveno 31 m.

JONAITIENĖ Uršulė (Kizaitė), 82 m., mirė Spalių 16, Chicagoj. (Panev. ap., Klovainių p., Meilunų k.) Amerikoje išgyveno 58 metus.

TOLAČKA Povilas, pusamžis, mirė Spalių 16, Chicagoj. (Panev., aps., Krinčino par., Papeviečio k.). Amerikoje išgyveno 34 m.

SOROKA Petras, 53 m., mirė Spalių 4, Kingston, Pa.

KULPONIENĖ Agnė, mirė 4 Spalių, Kingston, Pa.

VAICULIS Jokubas, 75 m., mirė Spalių 7, Kingston, Pa.

STANISLAUSKIENĖ M., mirė Spalių 12, Parsons, Pa.

MATONIS Petras, 65 m., mirė Spalių 10, Nanticoke, Pa.

GARBIENĖ Pranė, mirė Spalių 2, Baltimore, Md.

ZEMAITIS Juozas, mirė Rugs. 25, Grand Rapids, Mich.

VILUTIS Jurgis, 13 metų, mirė Spalių 5, Maspeth, N. Y.

TAMAKAITIS Juozas, mirė 6 Rugs., Kenosha, Wis.

TRIJONIENĖ Petronėlė, 65 m., mirė Rugs. 28, Spring Valley, Ill. (Šilalės p., Ruskečių k.) Amerikoje išgyveno 45 metus.

KAUSAS Petras, mirė Spalių m., Mahanoy City, Pa. Amerikoje išgyveno 35 metus.

PRESKEVIČIUS Jonas, mirė Spalių m., Maizeville, Pa.

KROPATIS Jurgis, mirė Rugsėjo 27, St. Louis, Mo.

NAUJALIS Povilas, mirė 27 Rugsėjo, Philadelphia, Pa.

DANOVSKIENĖ Anelė, mirė Spalių m., Shenandoah, Pa.

SURBLIS Juozas, p. u. a. mžs, mirė Spalių 6, Chicagoj. (Telšių ap., Žarėnų p.) Amerikoje išgyveno 37 metus.

JOKUBAITIS Jurgis, 36 m., mirė Spalių 6, Chicagoj. Gimęs Clinton, Ind.

JUŠKA Petras, pusamžis, mirė Spalių 7, Chicagoj. (Tauragės ap., Žygaičių p., Budvyčių k.). Amerikoje išgyveno 43 metus.

JARUSEVIČIUS Motiejus, 66 m., mirė Rugs. 15, Worcester, Mass. (Liškevės p., Alytaus ap.)

DAVIS Stasys, 73 m., mirė 24 Rugs., Stamford, Conn.

JANKAUSKAS Jonas, 62 m., mirė Rugs. 31, Pittsburgh, Pa. (Stakliškių p., Padriežiškių k.)

TALANDŽEVIČIENĖ Skolastika, 60 m., mirė Spalių 17 d., So. Boston, Mass. (Merkinės p.) Amerikoje išgyveno 30 metų.

BYTAUTAS Max, pusamžis, mirė Spalių 17, Chicagoj. (Luokės par., Vaikiečių k.)

BALČIUS Ignotas, mirė Spalių m., Shenandoah, Pa.

ZENETRA Pranas, mirė Spalių 11, Warrior Run, Pa.

ŽEKIENĖ Jieva, mirė Spalių 14, Luzerne, Pa.

PAKROPIS Vincas, mirė Spalių 16, Lynwood, Pa.

RUPINASI TURIZMU PO KARO

Grand Rapids Herald, Spalių 29, talpina atvaizdus West Michigan Tourist and Resort asociacijos tarybos direktorių, J. J. Bačiūno, J. J. Smith, ir Harry Jackson, kurie dalyvaujami tos organizacijos 26-me metiniame suvažiavime, ruošia planus išsprendimui karo meto turistų ir vasarotojų transportacijos problemos ir išsivystimui didesnio Michigan rezortų biznio po to kai karas pasibaigs.

JAUTI BLOGAI?

VISIŠKAI PALENGVINSITE SAU—SIUO MODERNISKU SVELNIU BUDU

●Kuomet zanlinatės vidurių užkietėjimu—žarnos neveiklios, skauda galva, nėra energijos—palengvinsite sau šiuo modernišku būdu—krantykite FEEN-A-MINT. Ši skoninga krantoma guma vidurius liuosuoja tvirtina ir tikrai. Milijonai žmonių naudoja FEEN-A-MINT. Tik pakrantykite FEEN-A-MINT einant gult, naudokite tikrai pagal nurodymus ant pakelio. Sekanti ryta maistas palengvinamas jums pagelbės vėl jautis puikiai.

10c

DELLA C. JAKUBS

(JAKUBAUSKIENĖ—Laisnuota Laidotuvių Direktorė)

REIKALĖ VEŽIMAI LIGONIAMS PERVEŽTI. Kambariai pašarvojimui leidžiama naudotis nemokamai.

LITHUANIAN FUNERAL HOME

6621 EDNA AVENUE ENDicott 1763

P. J. KERSIS

809 Society for Savings Bldg.

OFISO TELEFONAS: MAin 1773.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestiuose, kreipkitės į mane, gausit pigia kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudos-insurance reikaluose. Sutaisau paskolas pirmo mortgage. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

Naujoje Vietoje

Nikodemus A. Wilkelis

Laisnuotas Laidotuvių Direktorius IR BALZAMUOTOJAS

Sermenims kambarius duodame varloti nemokamai

Naujoj, moderniniai įrengtoju nuosavioj vietoj

6202-04 SUPERIOR AVE. HEnderson 9252

Tegul meilė Lietuvos
Dega mūsų širdyse!

LAISVA LIETUVA

Laisvę Pažinę —
Jungo Nevilksim!

Pittsburgho Konferencija Greitai Pasitvirtino Beverte ZERO

Tarybininkai Neturėjo ką Toliau Veikti — Prisiėjo Pasirašyti su Tautiniu
Fondu Tikram Lietuvos Šelpimui — Prisieis Šaukti Tikras Visuotinas
Lietuvių Seimas iš Visų Srovių Atstovų Lietuvos nuo Karo Nukentėjusių Šelpimui.

Kurie kaltino tautininkų vadus ir Lietuvai Vaduoti Sąjungą del nedalyvavimo cecilijų-katalikų-sandariečių konferencijoje Pittsburghe, rengtoje po gražiausio ir didingiausio obalsiausio Lietuvos vadavimo ir gelbėjimo, pasiskaitę šita ir pagalkovot ar ne bereikalingai jį kaltinot gerus, teisingus Lietuvai darbuotojus ir ar ne tuščiai davę kreditą tiems kurie šaukė Pittsburgho konferenciją išnaudoti jį savo srovių kromelių sustiprinimui.

Kad jie tą konferenciją šaukė TIKTAI SAVO bizniškų-politiškų išskaičiavimu liudija jų atkaklus ignoravimas Lietuvai Vaduoti Sąjungos ir tautinės srovės, kuri dirba tikrai Lietuvai vaduoti darbą. LVS iki šiolei jau štai ką nuveikė:

Leidžia Norem'o knygą "Timeless Lithuania";

Pasiuntė \$500 Londono Atstovybei palaikyti, ir LVS nariai ir rėmėjai iš kitų kolonijų pasiuntė tam tikslui daugiau negu tiek.

LVS tik pereiną savaitę pasiskyrė \$200 gelbėjimui iš Sibiro nelaisvės buvusio Lietuvos Ministerio Washingtono Čarnackio žmoną su penkiais vaikais.

LVS išsiuntinėjo tukstančius rezoliucijų prašančių užtarti Lietuvą, visiems Kongresmanams, žymesniems Amerikos laikraščiams, profesoriams ir šiaip reikšmingiems žmonėms.

LVS nariai ir rėmėjai keletoje didesnių kolonijų sudarė American Friends of Lithuania būrelius Lietuvos klausimui užtarti.

Tautinė srovė turi nuo 1941 metų įsteigtą ir Washingtono įregistruotą Lietuvos karo nukentėjusiems šelpiti fondą — Lithuanian National Relief Fondą.

Ką tuo tarpu nuo 1940 metų nuveikė Tarybininkai? Ką jie gali toliau daryti Lietuvos šelpimo klausime? NIEKO — visiškai NIEKO.

Bet atmenat kokių atkaklumu jie griebėsi pasmerkti tautinę srovę, Lietuvai Vaduoti Sąjungą ir jos dirbamus darbus!

Jie rado tik save "vertais" ir "išrinktaisais" Pittsburgho Konferenciją šaukti —

Ir gerai kad šaukė, gerai kad taip atsitiko — dabar visuomenė pati pamatys kad jie tik akis žmonėms dumė, ir nesupratę jų tikslų žmonės greitomis suaukavo jiems \$7,000.

Bet ką jie nuveikė Lietuvos naudai? Niekio!

ŠTAI KAS NAUJA

Lietuvai Vaduoti Sąjungos Centro Valdyba, jausdama kad turi maždaug gana aukų knygai "Timeless Lithuania" išleisti (kas truks dadės iš savo bendro fondo), pradėjo rūpintis Lietuvos nuo karo nukentėjusių žmonių šelpimo klausimu.

Tuo reikalu sušaukė Detroito Centro Valdybos posėdį su Liet. Tautinio Šelpimo Fondo valdybos nariais Rugpjūčio 29, ten aptarta paviršutiniai darbai, ir sutarta laikyti dar vienas posėdis su Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondo valdyba Chicagoje. Šis posėdis Chicagoje įvyko Spalio 10 d., kaip jau Dirvoje buvo pranešta.

Ten sutarta eiti prie Lietu-

vos nuo karo nukentėjusiųjų šelpimo darbo, įregistruojant Lietuvai Fondą su Amerikos National War Fund, gavimui Lietuvos nukentėjusiems aukų iš visoje Amerikoje rudenį varomų War Chest vaju.

Sutarta rengti bendras Lietuvai suvažiavimas New York'e, kviečiant visus Lietuvos, neišskiriant nei vieno kam tik rupi Lietuvos gelbėjimas ir nukentėjusių šelpimas.

Tuo tarpu Amerikos Lietuvių Taryba, gavus Pittsburgho konferencijoje apie \$7,000, tik sau pirštus laižė, neturėjo ko toliau veikti, nežinojo ko imtis. (Reikia pasakyti, jie pabandė slapta ir viešai puldinėti ir šian ir ten, kėsintis tą ir tą, vis norint tautinę srovę palikti ignoruotą, bet vis atsimušė galva į sieną — niekur pralysti negalėjo.)

Lietuvių Tautinio Šelpimo Fondo vadai, Adv. A. A. Olis, Adv. J. J. Grish žengė dar kelis žingsnius toliau: Jie sutiko kviesti prie bendro Lietuvos nukentėjusių šelpimo darbo ir tuos Tarybininkus ir jų draugus — ir jie nusprendė dėti prie to darbo kuris vienatis pasirodė yra tikras visuomeniškas. Pasirašė ir sutartį: ant jos padėjo savo parašus: L. Šimutis, P. Grigaitis, M. Vaidyla — tie Pittsburgho kermošiaus rengėjai.

Jie iš principo sutarė bendrinti visus dabar esančius pasiskirus fondus.

Sutarė kreiptis į Washingtoną, kad registruotą Lietuvai Tautinį šelpimo Fondą perregistruotų ir užtvirtintų United Lithuanian Relief Fund vardu ir apie jį visiems išvien tuoktis ir dirbti.

Sutiko šaukti visų Amerikos Lietuvai seimą New York'e — ir tik šis seimas bus tas tikras visų Amerikos Lietuvai darbas, laikytas Pittsburghe.

Šiais savo sutarimais ir parašais jie vos praėjus 50 dienų nuo Pittsburgho konferencijos pripažysta kad jų tas kermošius buvo rengtas išnaudoti visuomenės gerus norus linkui Lietuvos.

BENDRAS SEIMAS

Adv. Olis ir Adv. Grish jau apsilankė Washingtono, fondą perregistravo nauju vardu — UNITED LITHUANIAN RELIEF FUND (Bendras Lietuvai šelpimo Fondas).

Fondas taip pat įregistruotas ir tikima bus priimtas pilnateisui National War Fund nariu.

Jiedu atsilankė Brooklyne pasitarimui apie to visuotinio seimo sušaukimą New York'e.

Šitas visas darbas yra TAUTININKŲ vadų darbas — nuoširdžių, nepolitikuojančių patriotų, pradėtas nuo pavasario 1941 metų, kada Lietuvos Prezidentas A. Smetona atvyko Ameriką ir atsilankė Chicagoje. Tada ten buvo įsteigtas Lithuanian National Relief Fund ir įregistruotas Washingtono, ir netrukus po to įsteigta Lietuvai Vaduoti Sąjunga, Tabor Farmoj, Sodas, Mich.

Ką gi veikė Tarybininkai, kurie Tarybą suorganizavo visas metas anksčiau, 1940 metais? Nagi politikas varinėjo, jie manė labai "gudriai" padarę atmesdami tautininkų atstovų pasiūlymą steigti bendrą Lietuvai gelbėti fondą (jie norėjo savo sroviniais fondais lenkyti nuoti), ir liko kaip tie vėžiai atžagareiviai be fondo, be jokios galimybės Lietuvos nuo karo nukentėjusiems šelpiti.

Kadangi mums jau senai reikėjo dirbti-rupintis nuo karo nukentėjusių šelpimo pasiūlymų, jie pamatę jog neiliko nieko kaip tik šlietis prie jų kurie mokėjo kaip dirbti, žinojo kaip vadovauti, ir kurių širdys, norai ir jausmai paskirti Lietuvai — vargstančiai, kenčiančiai Lietuvai, ne savo partiviškam biuiui.

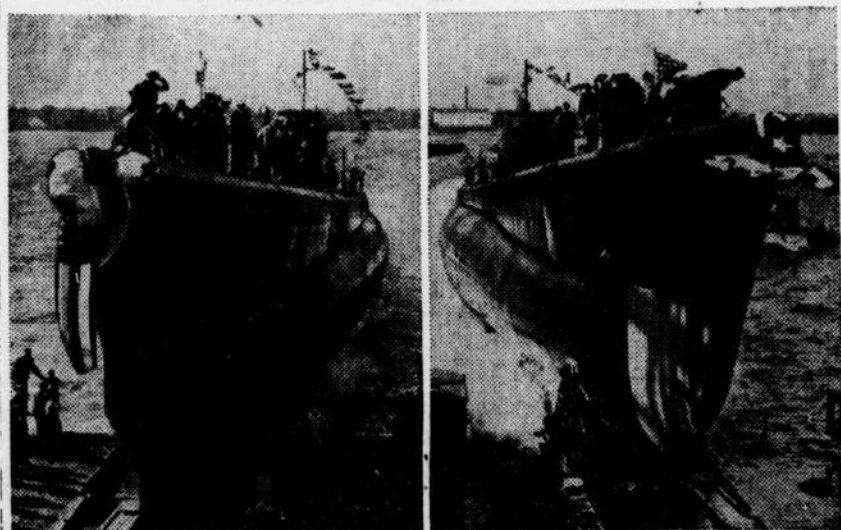
VOKIEČIAI PAR- DUODA UNIFORMAS

Iš Varšavos pabėgęs vienas žydas, pasiekęs Londoną, pasakoja tarp kita ko, jog Vokiečiai kariai esantieji Lenkijoje, pardavinėja savo ginklus ir uniformas Lenkams patriotams. Tie, žinoma, laikui atėjus, panaudos juos prieš Rusus kurie veršis Lenkiją vėl okupuoti.

Kad Vokiečiai kariai savo ginklus mainė į maistą ir rūbus ir pereiname kare Lietuvai turėjo galimybės apsiginti tada į Lietuvą įsiveržusių bolševikų ir Lenkų.

Ar dabar, taip anksti, dar paties didžiausio kariavimo metu, Vokiečiai skiriasi su savo ginklais ir uniformomis negalima tikėti. Tačiau kai matysis jų pralaimėjimas jie vėl tą patį darys.

Du Submarinai Baigti Vienu Kartu

Groton, Conn., submarinų statybos įstaigoje nuleista į vandenį du vienu kartu baigti Amerikos submarinai, kaip šiame vaizde parodoma.

1943 Metas - Jubilejinis Metas - - Lietuvos Laisvinimo Metas!

PADARYK NEPRIKLAUSOMYBĖS 25 METŲ SUKAKTIES ATMINČIAI AUKĄ

AMERIKOS Lietuvai, savo Tėvynės Lietuvos mylėtojai! Dar tebesitęsija Lietuvos Nepriklausomybės 25 Sukakties Metas — sukakties nuo to kaip Vilniuje, Vasario 16, 1918 m., buris drąsių tėvynainių paskelbė mūsų senąją Tėvynę Laisvą ir Nepriklausomą.

Jiems pavyko — mes džiaugėmės kad su mūsų nuoširdžia parama ir pasišventimu Lietuva vėl atgavo savo nepriklausomybę.

Šis metas yra istoriškas metas — nes mes, tie patys kurie anuomet dirbom už Laisvą Lietuvą, su laukėm jos 25 metų sukakties.

Bet dabar, jau ketvirtieji metai kaip Lietuva vėl prieš okupuotą, kaip nuožmų Vokiečiai paslėgę mūsų tėvynę!

Kiekvieno mūsų pareiga yra ją vaduoti! Mūsų garsios pračios garbė neturi leisti mums nei valandėlei abejoti kad mes neatgausime savo Tėvynę Nepriklausomybės vėl, ar nusiminti kad turėsim svetimiems vergauti!

Visokia kova reikalauja darbo ir pasišventimo. Pasišventimą mes mokam parodyti, jeigu tik suprantam reikalą. Mes turim dirbti ir aukoti kad Lietuva būtų laisva. Dirkbime ir aukokime sekančiais:

Skirdami Amerikos karo reikalams šimtus ar tukstančius dolarių, neužmirškime, skirkime nors kelis atliekamus dolarius savo senosios Tėvynės Nepriklausoma atstatymui!

Jeigu mes daugiau dirbsim ir rupinsimės Lietuvos likimu, lengviau Amerikai bus mums pagelbėti Lietuvą atstatyti. Amerika mums prižadėjo — pats Garbingas Prezidentas Roosevelt pareiškė kad Lietuva bus atstatyta nepriklausoma, kartu su kitomis pavergtomis mažomis šalimis.

Skirkit dabar tuojau, po Vieną Dolarių kiekvienam Lietuvos Nepriklausomybės metui, ir sudarykit šymet savo auką iš \$25.00 Lietuvos vadavimui.

Siųskit savo auką dalimis — po penkinę dabar, ir iki Vasario 16, 1944 metų, jei anksčiau negalit, suaukokit savo \$25.00 sumą. Tai bus jūsų graži atmintis šiam Istoriskam Metui.

Kurie jau esat aukavę Lietuvai Vaduoti Sąjungai anksčiau kelis dolarius, dabar pasiryžkit baigti sudaryti \$25.00 sumą. Kurie aukojot didesnes sumas, būtinai padarykit sau atmintinę auką LVS. dabar — pridėdant dar kelis ar keliolika dolarių.

LVS. skyriai prašomi padaryti savo atmintį prisijunčiant Centrai \$25.00 auką, kurią galima surinkti iš savo narių ar šiaip gerų Lietuvai.

LVS. skyriai prašomi gauti pasižadėjimus savo narių jau davusių penkinę ar daugiau, baigti sumokėti \$25.00 sumą.

IŠ LVS 4-TO SKYRIAUS VEIKIMO

BALTIMORE, Md. — Spalio 25, įvyko LVS 4-to skyriaus susirinkimas, kuriame prisirašė prie skyriaus viena nauja narė, Amilija Pužaitienė, pilnai užsimokėdama \$2.00 ir gavo gražų LVS trispalvį ženkli-sagutę Lietuvos vėliavos pavidale.

Toliau buvo išklaustas raportas skyriaus vakarėlio rengimo komisijos; raportą davė Jersey City, N. J. Jeigu kalbėtojas sutiks atvažiuoti tai prakalbos įvyks sekm., Lapkričio 28, nuo 2 val. po pietų, 13, 8 val. vakare, rengiamasi Lietuvių salėje, 851 Hollins street.

P. P. Jaras.

Šiaip kolonijų patriotai Lietuvai, siųskit savo auką — \$25.00 — sykiu arba dalimis.

Išpildykite šiame puslapyje telpantį LVS. kuponą ir su savo auka siųskit į LVS. Centrą.

Kad Lietuva vėl būtų Laisva ir Nepriklausoma,

L. V. S. Centro Valdyba

L. V. S. CENTRAS 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Auką siunčiant iškirpkit ir išpildykite šį kuponą:

LIETUVOS REIKALAMS AUKA

Lietuvai Vaduoti Sąjungai Aukų Kuponas
LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

Siunčiu auką: \$..... Lietuvos Atstovybei Londone
\$..... Knygai "Timeless Lithuania"
\$..... Lietuvos Karo Nukentėjusiems
\$..... L.V.S. nario mokestį
Viso: \$.....

Vardas ir Pavardė.....

Adresas.....

Miestas..... Valst.....

ŠĮ KUPONĄ SU SAVO AUKA PASIŪSKIT LVS. CENTRUI

Iškirpkit viršuje telpantį kuponą, įrašykite savo vardą ir adresą ir kiek aukų siunčiant, ir stokit į eiles tu gerų patriotų kurio iki šiolei jau po keletą kartų yra aukavę LVS., net didesnis sumomis!

Aukas ir prenumeratas knygai siųskit adresu:
LVS Centras 6820 Superior Ave. Cleveland 3, Ohio

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGOS CENTRO ŽINIOS

Aukos Knygai, Balu- čiui ir LVS Darbams

Petras Mikalauskas Brooklyn, N. Y., prisuntė \$10 knygai "Timeless Lithuania" — Lietuvai Legiono Dariaus-Girėno Posto 1 5.00
Petras Mikalauskas 5.00
J. Ambrazaitytė-Jolkovski New York, N. Y. 5.00
Adelė Kančius Cleveland, Ohio 5.00
Ona Baltrukonienė, Cleveland, Balučiui 5.00
P. P. Jaras, nuo Baltimorės 4-to LVS. skyriaus, prisuntė narių duokles:
Antanas Miceika 2.00
Amilija Pužaitienė 2.00

Atkreipiame dėmesį visų į šiame puslapyje telpantį straipsnį apie Lietuvos Nepriklausomybės 25 metų sukaktį — Nepriklausomybės Sukakties atminčias.

Siųskit aukas šiame puslapyje telpančiu kuponu, iškirpdami jį ir įrašydami kiek aukų siunčiat, taipgi savo pilną vardą ir adresą.

vo Lietuvai Vaduoti Sąjungai savo pasižadėtą auką — po \$1 nuo Lietuvos Nepriklausomybės meto, ir sudarė sumas po \$25. Kiti atsuntė ir daugiau. Turime ir tokių LVS narių kurie aukavo šimtais dolarių.

Tie kurie dar nesat aukavę daugiau kaip paprastą nario duoklę, pasiryžkit iki Kalėdų sudaryti pilnai \$25, jei negalit iki Kalėdų, padarykit tai iki Vasario 16, 1944 metų.

Vieni esat suaukavę jau po \$10, \$15, \$20 — nedaug liko baigti \$25 sumą.

Aukos įsiskaitys į tą bendrą sumą ir siunčiamos knygai, ir narystės mokestys, ir Londono Atstovybei remti, ir kitiems tikslams skiriami per LVS.

Suaukavusieji \$25 gaus specialią gražų palidymą iš LVS Centro, 25 Metų Lietuvos Nepriklausomybės Sukakties atminčias.

Siųskit aukas šiame puslapyje telpančiu kuponu, iškirpdami jį ir įrašydami kiek aukų siunčiat, taipgi savo pilną vardą ir adresą.

Paskutinės Dienos Prisidėti prie "Timeless Lithuania" Leidejų

Užsisakykit Dr. Owen J. C. Norem knygą

TIMELESS LITHUANIA

KNYGA IŠEIS ANGLIŠKOJE KALBOJE 300 PUSL. DIDUMO, ILIUSTRUOTA
SIŪSKIT SAVO AUKĄ ŠIADIEN

Kas duos \$5.00 ar daugiau gaus vieną knygą

Aukos priimamos nuo \$1 ir aukščiau. Davusieji \$5.00 ar daugiau gaus knygą. Aukotojų vardai tilpa knygoje.

LIETUVAI VADUOTI SAJUNGA
6820 Superior Avenue Cleveland 3, Ohio

"Svečiai nuo Rambyno"

Buvo jau visai pavakaris. Besitrusdamas apie namus išžengiau per užpakalines duris iš savo namo virtuvės į užpakalinį kiemą ir iš vaizdo kurį pamaciau net kruptelėjau.

Staiga prie laiptukų lauko pusėje pamaciau sutupiant du vyrus. Jų veidai buvo jaunoji — jauno amžiaus vyrai, tik išvargę kelių dienų neskusta barzda matėsi ant jų veidų ir iš po kepurėlių kyšojo ilgoki, senai nekirpti plaukai.

Ypač labiausia tą viską patėmėjau ant pirmutinio, kuris tupsėjo arčiau prie laiptų, o jo draugas buvo kiek jo užpakalyje. Jie buvo apsilvilkę paprastais kasdieniniais šiltesniais ploščiais, del rudinio oro, taip pat gana apsiurisiais, ir abudu aiškiu baugumu dairėsi aplinkui — aišku buvo kad jie pilni baimės ir ko tai slepiasi.

— Mes alkani, norim valgyt, — vis dairydamiis prakalbėjo prasta Angliška kalba, bet gerai suprantama, pirmasis vaikinas.

Taip jiems galvas sukinėjant pirmojo vyro prasiskleidė sugaubto ploščiaus priešakis ir ką aš pamaciau tiesiog sukrutė mane.

Po jo ploščium pamaciau Vokiškos uniformos apvarkalą. Tuoj supratau kas jie: tai pabėgėliai Vokiečiai kareiviai.

— Jūs esat Vokiečiai kareiviai, kaip čia atsiradot? — paklausiau griežtai pirmojo.

Jis visą laiką vienas kalbėjo antras visai nei žodžio nepratarė, matomai pasitikėjo savo vadui.

Kiame nebuvo nieko matyti, nei kaimynai savo kiemuose nebuvo nei vienas išėjęs, bet jų vaikinių sutupimas prie laiptų musų virtuvės buvo jų atsargumas kad kas nors iš toliau per tvoras jų nepatėmtų.

— Taip, mes Vokiečiai kareiviai, pabėgė iš Kanados, kur buvom parvežti kaip nelaisviai. Mes alkani, valgyt norim. Kelios dienos slapstomės.

Mano, kaip ištikimo Amerikos piliečio, pirmutinė mintis buvo — atiduoti juos valdžiai, nei nepamanius apie tą Vokietiją Detroit, kuris buvo nutiestas sušaudymui kaip šalis išdavikas už tai kad priglaudė savo tautietį Vokietį lakuną pabėgusį iš nelaisvės Kanadoje.

— Ka vėliau darysi tą, bet duok mums valgyt, mes alkani... — pakartojo kalbantysis vaikinas savo prasta Angliška kalba, kuri skambėjo visai Vokišku akcentu.

Ką darysi, alkanu žmogum reikia pasirūpinti, bet neleidamas jų į vidų, palikęs lauke baimėje, drebėti, įkėlęs koją pro duris į virtuvę, iš kito kambario pašaukiau savo žmoną ir jai nustebeusiai parodęs kas per "svečiai" mus aplankę, paraginau padaryti jiems greičiausia ką užvalgyti.

Apsiniaukęs pavakario oras darėsi tamsesnis, kiemuose šale musų namo vis nepasirodė niekas iš kaimynų tuos svečius pamatyti, ir jiedu susėdė ant laiptų skubiai valgė ką jiems mano žmona greitomis suradus padavė. Valgė taip godžiai kad tikrai mačiau jog jie labai alkani.

Nežiurint visos jų baimės ir neramumo koku jie lauke ant laiptų sėdėjo, aš vis turėjau mintyje kad priešinga šalies įstatymams, karo metu, priglausti ar slėpti pabėgusius kareivius belaisvius, visai nemaniau įsileisti juodu į vidų ir planavau tuoj pranešti valdžiai kaip tik jie baigs valgyti.

Baigė jiedu valgyti mėsa ir duona, bet aš jaučiau kad vaikinkai dar galėtų ką daugiau suvalgyti, jeigu duosime, nes kai paims juos valdžia į savo rankas, gali kartais ir kelioli-

ką valandų išbūti nevalge, iki pereis visus formalumus.

Pavalgę jie pradėjo kaip tai neramiai judėti, nežinodami ar eiti sau ar liktis, nes aišku buvo jie neturi kur dėtis. Dėkojamas už valgį dar pasakiau jiems:

— Palaukit, dar gausit kavos, — ir vėl paraginau žmoną užkaišti kavą ir patiekti užsigarduoti su kava tų saldžių pyragaičių kurių pats nesenai buvau valgęs.

Prisiminiau kad Europoj jau keli metai tikros kavos žmonės negauna, ypač Vokietijoje jos nebuvo eilę metų, todėl norėjau kad paragautų ir geros kavos, kokią mano žmona išverda.

Kavai ilgčiau trukus išvirti, kaip tik aš pasitraukiau nuo durų giliau į virtuvę, atsisukęs pamaciau abu tuos "svečius" jau musų virtuvėje...

— Neduok mus valdžiai, ji mus kankins... — prašė tas kalbantysis Angliška vyrukas. Antras matomai visai nemokėjo Angliška, nes tylėjo ir tik iš jo akių galima buvo matyti jo pasitenkinimas musų gerasirdingumu juos pavalgydinti. Aš gi vis tik rupinausi, atėjus laikui, apie juos raportuoti valdžiai.

Kavai beverdant, sumaniau išnaudoti kelias minutes laiko paklausti iš kur jiedu paeina, kur jų tėviškė.

— Iš Klaipėdos krašto, mes Klaipėdiškiai, — atsiliepė Lietuviškiai, ir labai gerai tardamas, pirmasis.

— Mes iš Rambyno apielinės, Martyno Jankaus kaimynai, — prašneko ir antras.

Kai jiedu prakalbėjo gražiai Lietuviškai, neabejojau kad jie yra Lietuviai ir kad pabėgę iš Kanados Vokietijos kariai nelaisviai.

— Tai judu Lietuviai? Kaip patekt į Kanadą? — klausiau, nors to nereikėjo ir klausiti, nes pirmiau jau buvau paaiškinęs kad jie yra Britų kario imtiniai, atvežti Kanadon laikymui iki karas baigsis.

— Mes buvom lakunai Vokietijos armijoje; Angliją atakuodami buvom numušti, ir pakliuvom, — aiškino pirmasis.

— Mes tamstą pažystam, — prašneko jis vėl. — Užtai čia ir atėjom, įieškoti prieglaudos. Išsųk nenorėjom kalbinti Lietuviskiai, iki persitikrinom ar tikrai pataikėm pas tamstą.

— Pažystat? Bet kaip? — nustebe klausiau, vis rupindamasis neužmiršti pranešti apie juos valdžiai.

— Tamsta buvau su ekskursija atvykęs Klaipėdon, dalyvavai pas Martyną Jankų svečiuose, lankėtės Rambyne, aš padėjau užkurti ant aukuro ugnelę, kai ponas Jankus norėjo parodyti jums kaip senovėje Lietuviai garbino savo dievus ant Rambynkaltio, degindami ugnį...

Tulą valandėlę pasijutau vėl ant Rambynkaltio: štai senukas, žilas bet gana tvirtas kunu ir Lietuviška dvasia Martynas Jankus, kalba, aiškina mums apie seną Lietuvų praeitį, apie narsius kariautojus, apie vaidilutes kurios šventą ugnį kurino, apie didžias pilies Nemuno krantais išstatytas.

Privėdė per pušis artyn prie Nemuno kranto — tas krantas toks status, aukštas, staigus, su viršūnėmis medžiais nuo jo — net baisu buvo taip arti krašto stovint kad nauji sluogsniai žemės su kitomis pušimis nepasijudintu virsti žemyn.

— Ten matot kairėje, anapus Nemuno, raudoni murai: tai Ragainės pilies rmai, kur senovėje kryžiuočiai kankindavo Lietuvius... — kaip šiandien girdžiu aussyse Martyno Jankaus aiškinamus žodžius. O ten po dešinei — Tilžės mie-

stas, kitas garsus kryžiuočių laikų lizdas...

Nemuno vaga matosi atsišėjęs puslankiu nuo Ragainės arti prie to aukšto kranto kur mes stovim, ir nusitęsia dešinėn, Tilžės linkui...

Atsiminiau vieną bernioką ypatingai, kuris Martyno Jankaus giriamas, kaip geras Lietuvis, vikriai patarnavo ugnies pakurime ant aukuro, ir pasukį kartu mus lydėjo aukštais stačiais laiptais į apačią, prie pat Nemuno, kur garlaiviu turėjo atplaukti iš Kauno Lietuvos jaunų kareivių kuopa, aplankyti Rambyno, ir pagerbti Martyną Jankų.

Su mumis kartuėjo ir Elzė, ta Martyno Jankaus ištikima duklė, niekad nuo jo neatskiriama, lyg koks jo globėjassargas. Ji užėmė ir šeiminingės ir vaišintojos ir "priėmimo komiteto" pareigas garsaus savo tėvo svečių priėmimo ir vaišinimo savo ukėje, už kokio varsono toluo nuo Rambynkaltio.

Pas Martyną Jankų buvau deleguotas Lietuvos ir Amerikos Lietuvių žurnalistų konferencijos, kurioje dalyvavau Klaipėdoje per Pirmą Pasaulio Lietuvių Kongresą 1935 metais, turėjau nuvažiuoti pas Jankus, ten įrašyti į Amžiną Knygą, kurią Martynas Jankus globojo, musų žurnalistų suvažiavimo nutartą pasveikinti tam Klaipėdos Krašto, Patriarkui, Rambyno globotojui.

Su juo ir su Elze, taipgi su tais pora berniuku, nupėskėliau į Rambyno šventovę, o vėliau į Rambyno Jankaus kaimynai, — prašneko ir antras.

Kai jiedu prakalbėjo gražiai Lietuviškai, neabejojau kad jie yra Lietuviai ir kad pabėgę iš Kanados Vokietijos kariai nelaisviai.

— Tai judu Lietuviai? Kaip patekt į Kanadą? — klausiau, nors to nereikėjo ir klausiti, nes pirmiau jau buvau paaiškinęs kad jie yra Britų kario imtiniai, atvežti Kanadon laikymui iki karas baigsis.

— Mes buvom lakunai Vokietijos armijoje; Angliją atakuodami buvom numušti, ir pakliuvom, — aiškino pirmasis.

— Mes tamstą pažystam, — prašneko jis vėl. — Užtai čia ir atėjom, įieškoti prieglaudos. Išsųk nenorėjom kalbinti Lietuviskiai, iki persitikrinom ar tikrai pataikėm pas tamstą.

— Pažystat? Bet kaip? — nustebe klausiau, vis rupindamasis neužmiršti pranešti apie juos valdžiai.

— Tamsta buvau su ekskursija atvykęs Klaipėdon, dalyvavai pas Martyną Jankų svečiuose, lankėtės Rambyne, aš padėjau užkurti ant aukuro ugnelę, kai ponas Jankus norėjo parodyti jums kaip senovėje Lietuviai garbino savo dievus ant Rambynkaltio, degindami ugnį...

Tulą valandėlę pasijutau vėl ant Rambynkaltio: štai senukas, žilas bet gana tvirtas kunu ir Lietuviška dvasia Martynas Jankus, kalba, aiškina mums apie seną Lietuvų praeitį, apie narsius kariautojus, apie vaidilutes kurios šventą ugnį kurino, apie didžias pilies Nemuno krantais išstatytas.

Privėdė per pušis artyn prie Nemuno kranto — tas krantas toks status, aukštas, staigus, su viršūnėmis medžiais nuo jo — net baisu buvo taip arti krašto stovint kad nauji sluogsniai žemės su kitomis pušimis nepasijudintu virsti žemyn.

— Ten matot kairėje, anapus Nemuno, raudoni murai: tai Ragainės pilies rmai, kur senovėje kryžiuočiai kankindavo Lietuvius... — kaip šiandien girdžiu aussyse Martyno Jankaus aiškinamus žodžius. O ten po dešinei — Tilžės mie-

Bombos Taipgi Mėtomos iš Lėktuvų Parašiuotais

Parašiuotai naudojami ne tik kareivių nusileidimui bet ir bombų nuleidimui. Šios dvi merginos dirba prie tokių bombų egzaminavimo karo dirbtuvėje Stoughton, Mass.

SENI ŽODŽIAI, SENAI DAINA

Keli metai atgal, Naujiųjų bendradarbiai Lietuvoje įrodė stebėtiną tautinės vyriausybės puoselėjimą kooperatinio sąjūdžio. Naujienos buvo priverttos pripažinti kad Lietuva tik "pusiau-fašistinė". Tai buvo skaudus "mea culpa" draugui redaktoriui, — jis prisipažino klydęs visus 50 nuošimčių Lietuvą "fašistinė" vadindamas.

Nuodėmingas kunas tačiau greitai vėl nuodėmėn įpuola. Naujienos piktai puola Waterburio veikėją Dr. Colney-Aukštikalnį, kuris Vienybėje prikišo užsispyrimą ir nepakantą Amerikos Lietuvių Tarybos nariams atsisakiusiems kviesiti Lietuvos Prezidentą į Pittsburchio konferenciją. Girdi, p. Smetona atstovavęs "fašistinę diktatūrą", esąs "fašizmo praktikuojuose ir garbintojais".

Tai senai, senos komunistų dainelės žodžiai ir melodija, kurią Nauj. redaktorius pramoko iš "garbingų" Amerikos Lietuvių "kongreso" "bendro fronto" dienų (už kurias komunistai socialistams užmokėjo \$300).

Naujiųjų bendradarbiai Lietuvoje buvo redaktorių pamokę pripažinti Lietuvą tik "pusiau-fašistinė". Jeigu redaktorių šiek-tiek geriau Lietuvos istoriją pažintų, atsimintų kad nuo 1939 metų Lietuvą valdė koalicinės kabinetas, net socialistų demokratų remiamas.

Tokiu būdu. p. Smetona jokių fašistinių diktatūrų neatstovavo, nes jį Lietuvoje nebuvo. Be to, p. Smetona atvejęs atvejęs savo kalbese viešai pareiškė kad busimą Lietuvos santvarką nustatys patys Lietuvos žmonės ir jie išsirinksi valdžią kokia jiems geriausia atitiks. Ar tai fašizmo garbinimas ir praktikavimas?

Gaila kad musų redaktoriai nesugeba naujų sąvokų ir minčių pasigriebti. Pasaulis kultūristomis keičiasi, o musų tuli redaktoriai kaip lepsiškai senų dainų žodžius pusiau gyvom lupom kartoją.

Š.

K. S. K.

ir taip sukratytas išbudau iš to ypatingo savo sapno.

Pašokau iš miego ir atsisėdęs ant lovos krašto dar vis kartojau: "Amerikos valdžia gera, nesibijokit jos..."

K. S. K.

POPIEŽIŲ GERBS

Iš Londono praneša jog Vokietija davė specialį prižadą gerbti popiežių ir jo oficialę dvasilikijos šeimą Vatikane, neklidant eiti savo pareigų. Vokiečiai stengiasi sutramdyti gandas skleidžiamus buk nazių kariuomenės paniekinančiai apsieina Vatikano patalpose ir kad Vatikane judėjimas Vokiečių suvaržytas.

MARGUTIS

Skaitykit "Margutį", komp. A. Vanagačio leidžiamą muzikos ir juokų žurnalą. Eina du kartų į mėnesį. Kaina metams \$2. Prisiųskit 10c pašto ženklais, gausit vieną numerį pamatymui.

"MARGUTIS" 6755 So. Western Ave. Chicago, Ill.

MAŽOS TAUTOS APSAUGOTOS

SOVIETAMS Vieniems NELEIDŽIAMA SAUVALIAUTI

Lietuvos Ministeris P. Žadeikis, Amerikos spaudos paklaustas ką jis mano apie Maskvos konferencijos išdavas, pareiškė pasitenkinimo kaip dalykai tenėjo.

"Aš džiaugiuosi žiniomis iš Maskvos konferencijos, nes jos duoda man tikėti jog Atlanto Čarteris dar gyvuoja", pasakė Lietuvos Ministeris.

Tuo budu Lietuvos ir jos kaimynių, kurias savinasi ir nor pagrobti Rusija, likimas nenulemtas į pražūtingą pusę. Washingtono rašytojas William Philip Simms pareiškia: "Alijantų susitarimai reiskia kad jokia viena valstybė nediktuos taikos. Tas Maskvoje padarytas užsienių ministerių pareiškimas duoda naujas vilstis mažoms šalims kurios čia Washingtono atstovaujamos.

"Pirmiausia, buvo nuspręsta įsteigti Londone patarėjų komisiją bendram ir artimam kooperavimui tarp Rusijos, Britanijos ir Amerikos 'egzaminavimui Europos klausimų kokie iškilis su karo eiga'.

"Antra, buvo pasizadėta nenaudoti savo militarinių jėgų kitose valstybėse karui pasibaigus, be bendro pasitarimo.

"Trečia, sutarta leisti Italijai išsirinkti savo demokratiską vyriausybę, ir ketvirta, atsisakyta pripažinti permainas Austrijoje, kurias ten Hitleris padarė prijungimą Austrijos prie Vokietijos.

"Austrijos klausimu deklaracija yra pakartojamas pareiškimo nepripažystančio teritorinių permainų Rytinėje Europoje kokias padarė Rusija ir Vokietija 1939 ir 1940 metais.

"Kita baimė buvo mažoms šalims tai kad stipresnės valstybės armijos — ypatingai Rusijos — užėmę jų teritorijas, daugiau iš jų nepasitrauks.

"Šitą dalyką Maskvos konferencija, kaip matyti, atmetė. Sutarimas sako: 'Po kariavimo užbaigimo jos nenaudos savo kariuomenių kitų šalių žemėse privertimui jų žmones nubalsuoti prisidėti prie jų'.

Tikrai taip turėtų būti. Nei Anglija nei Amerika neturi jokių užgrobito tikslų tai kodel Rusijai turi būti leista naudotis tuo grobioniškumu?

Kadangi Austrijos prijungimas prie Vokietijos nepripažystamas ir jai bus leista atsiesti nepriklausoma kaip buvo, šis sutarimas tik pastiprina Lietuvos ir kitų Rusijos kaimyniškų šalių teisę atsiesti kaip jos buvo pirm 1939 ir 1940 metų Stalino ir Hitlerio grobimo pavergtos.

Jei Rusija, Britanija ir Amerika pildys savo sutartis pasirašytas Maskvoje, jos galės sulaukyti Europos šalyse galinčius kilti piliečių karus ir bendrai sutriuškinti Hitlerizmą, sako Simms.

Rubežiai bus apsaugoti, gyventojams bus leista išsirinkti laisvai savo valdžias iš savo pačių tarpo, taip kad galės būti užtikrinta pastovi taika.

Kiti išsireiskia kad Maskvoje praleidimas paminėjimo ar padarymo nutarimų trijų Pabaltijo tautų, Lietuvos, Latvijos ir Estijos, klausimu pastato jas abejojančioje padėtyje. Jos yra tik trys Europos šalys kurios nėra pažymėtos saraše šalių su kurių žmonėmis buvo papildyta žiaurama.

Rusija skaito tas šalis inkorporuotas Sovietų dalimi ir taip laikosi, nors Sav. Valstijos niekad to pagrobimo formaliai nepripažino.

J. Žemantauskas "Dirvos" Agentas Notaras 130 Congress Avenue Waterbury, Conn.

KIBIRKŠTYS

Rašo Titnagas.

N. GADYNEI atsisveikinus su pasauliu, socialistų tvirtovė drūčiai subraškėjo, tačiau tautinio nusistatymo Amerikos Lietuviai visai nepasigės to rausvai švietusio žiburėlio.

N. Gadyne nebuvo nei tautinio nei pilnai to žodžio prasme demokratinio nusistatymo laikraštis. Ji buvo grynai socialistinis laikraštis, kuriam Marksistinis socializmas buvo daug arčiau prie širdies negu tauta.

N. Gadynei pasiliovus eiti kartu su ja išpuolė iš socialistinės bačkos stambus socializmo šulas — tai J. V. Stilsonas.

LIETUVISKI socialistai nieko nenustos jeigu J. Mažukna galutinai atsisveikins su socialistais nugarmės pas socialistų atskaloną komunistus — Mažuknos vietoje socialistai gauna sandarietį K. J. Paulauską, kuris jau senai jiems tarnauja slapta.

Tačiau ką socialistai gaus į vletą Stilsono, kuris spjovęs į socializmą nuėjo pas katalikus, tikriau sakant, pas klerikalus? Reiskia katalikiškas \$ nugalėjo socialistinį idealizmą. Tai bent idealistai kurie vejasi doralizmą.

A. BIMBA savo Krisluose rašo: "Jokia kita žmonių grupė nėra taip skaudžiai nukentėjusi šiam karui kaip žydai. Skaitai pranešimus iš Europos ir šalti šurpuliai purto. Penki milijonai išžudyta arba išdeportuota!"

Kad tos skaitlinės kurias Bimba cituoja yra baisios sutiks kiekvienas padorus žmogus, tačiau reikia prisiminti kad tas tokias baisias skaitlines padarė Hitlerio žiaurus karas.

Nors, tiesa, tos skaitlinės yra baisios, tačiau dar nėra tokios laisios sulgynant su tomis skaitlinėmis kurias padarė Stalino žiaurus komunizmas per 20 metų savo despotiško, tiesiog barbariško, egzistavimo Rusijoje.

Kaip vienas Angliškas laikraštis yra apskaitliavęs, Stalino režimo bėgyje Rusijoje per 20 metų buvo išžudyta apie 13 milijonų nekaltų Rusijos žmonių, kur jokių karo nebuvo.

KUOMET Bimba kalba apie apie žydų išžudymą tai jis pasako kad "penki milijonai žydų išžudyta arba išdeportuota", kas reiskia kad ne visi penki milijonai žydų išžudyta. Toje skaitlinėje yra gal pusė ar daugiau žydų gyvų, kurie po karui vėl išvys laisvą pasaulį ir gyvenš laisvų žmonių tarpe.

Tačiau Rusijoje 13 milijonų išžudytųjų niekad negyrys į gyvųjų tarpą, bet ta 13 milijonų nekaltai išžudytų skaitlinė Bimbos kailio šaltu šurpuliu nekrato, del to kad šitų 13 milijonų žmonių skerdynę atliko Bimbos garbinamas dievaitis, kruvinasis bolševikų caras Stalinas.

KOMUNIZMAS nelaimė visos žmonijos, bet tukstanterio-pai didesnė nelaimė Rusijai. Jeigu šis karas nenusuks komunizmui sprando, kaip ir fašizmui, ta komunizmo nelaimė pasieks ir visą žmoniją.

Tas pats Bimba šaukia Istorijos kad pasmerktų tuos kurie negarbina Sovietų Sąjungos ir nelaizo kruvinų rankų Stalinui.

Tačiau Istorija Bimbos neklausys ir ji atliks savo darbą kuris jai priguli atlikti. Istorija pirmoje vietoje parodys koks yra bjaurus komunizmas ir kokią jis nelaimę žmonijai neša.

•JAUNI Amerikos vaikinai 18 ir 19 metų amžiaus, vienas iš kiekvienų keturių del kokių nors kuniskų nesveikimų neprimami kariuomenėn.

Dienos Klausimais

Redaktorius—K. S. KARPIUS—Editor

6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio

MASKVOS konferencijos sutarimai paskelbta pasauliui. Prezidentas Roosevelt pats pirmiausia patiekė žinių, pareiškdamas kas konferencija ėjo patenkinti ir kad sutarimų dokumentai tuoj bus paskelbti, gal iš pačios Maskvos. Taip ir padaryta.

Konferencija vykus visai patenkinti, ne tik sutarimų atžvilgiu, bet ir pačia dvasia. Aukščiausi tikslai, pasak prezidentą, yra pasaulinė taika ir užkirtimas priežasčių ir progų agresijoms. Agresijos reiškiavienos valstybės puldinėjimas, gąsdinimas, spaudimas kitos, silpnės už save. Anot prezidento, matosi visos viltys kad Rusija "nori kooperuoti taikos palaikymui".

Už dienos-kitos paskelbta ir pačios tos konferencijos sutartys. Nors iš Rusijos ėjo riksmas—šauksmai, iki pat delegacijų nuvykimo į Maskvą, kad bolševikai reikalauja konferencijos paukoti jiems tas kaimynines šalis kaip karo grobį, kurias jie pasiryžę pavergti, tačiau tas klausimas paliktas neišspręstas, atviras, kitam laikui. Tuo būdu, bolševikų troškimas gatavai mesti jiems į gerkle Lietuvą ir kitas mažas šalis nepatenkintas. Vietoje to, padaryta pareiškimas apie atsteigimą Austrijos, kurią Hitleris prijungė prie Vokietijos, kas įrodo kad ir kitos šalys, Rusijos prisijungtos, turės būti atsteigtos nepriklausomos, nes nepažįstama to kas Stalinas su Hitleriu susitarę grobstė 1939-1940 metais.

Prezidentas Roosevelt padarė dar vieną pareiškimą šame savo pranešime: jis pageidauja kad Senatas padarytų nuo savęs formalų pareiškimą šios šalies sutikimo kooperuoti su kitomis šalimis išvengimui karų ateityje. Jei tas užtikrinamas iš Amerikos pusės būtų, sako prezidentas, tada daug lengvesnis būtų susitarimas su Rusija ir kitomis šalimis.

Žinoma, su Rusijos valdovais tariantis vistiek reikės turėti lazda užpakalyje, nes jie, matydami šiandien naudingesnį teigimą, darys prižadus ir pasirašys sutartis, o rytoj jeigu matys kad gali ką užgrobti tai ir neisvaržys grobti ir sutartis sulaužyti. Tai patvirtina visai netolima praeitis — vos 1939 metai, kada pasirašė su daugeliu savo kaimynių nepuolimo ir negrobimo sutartis, ir vienų metų bėgyje jas sulaužė.

Jeigu bolševikai iš žemių virsta avinėliais, pirmutinis Lietuvių pageidavimas Amerikos valdžiai turi būti padaryta tuojau — kad Sovietai palikuosutų iš nelaisvės visus tremtinius Sibire ir kitose Rusijos dalyse išblaškytus Lietuvius, kad nelaikytų juos Sovietų "piliečiais" ir kad leistų Lietuvius komitetams Amerikoje įsirūpintis, šelpti iki jie galės sugrįžti į savo tėvynę, iš kur buvo bolševikų varu išvežti.

SUOMIJOJE jau ilgas laikas kaip kalbama apie taikymą su Rusija paskirai, apie Suomiją norą baigti kariavus; be to dar, ir Amerika ir Anglija jau nuo pernai bando prikalbinti Suomiją baigti tą karą.

Tačiau kaip Suomiai ar Amerika ar Anglija tos taikos norėtų, jos nenori Stalinas: jis reikalauja Suomijos jei ne visos tai tam tikrų dalių, kaip reikalauja Lietuvos, Latvijos ir Estijos. Ar tokiose sąlygose maža, silpna Suomija gali Kremlui nusilenkti ir pasakyti sutinka pildyti reikalavimus taikytis už tą malonę kad Stalinas "sutinka" "priimti" jo grobimui nusizymėtas Suomijos žemių dalis?

Reikia tikėti Suomijai laukia tas pats kas ištiko Italiją jeigu paskirai taikytųsi: Vokiečių armija griebtųsi viena laikytis ir kariuoti prieš Alijantus Suomijoje — kaip daro Italijoje. Taigi, Suomija rizikuodama šitoki Vokiečių keršta ir naikinimą, dar turi atiduoti Rusijai savo žemių plotus.

Nenuostabu kad Amerika, neskaitant švelnesnių pasikėsinių, toliau nedaro žygio Suomiją laikyti savo priešu ir bolševikams uždarė gerklę, kurie rėkė reikalaujami kad Amerika paskelbtų Suomijai karą.

Suomijos-Rusijos-Amerikos santikiai paliktai lygiai tokiam stovyje kaip yra Rusijos-Japonijos-Amerikos santikiai. Rusai, Amerikos gelbstimi, turėtų skelbti Japonijai karą, tuo gi tarpu jie daro priešingai: paaiškėjo net kad Rusija tam tikrais atvejais gelbsti Japonijai, kariaujantį prieš Ameriką.

PREZIDENTO Rooseveltto populiariskumas, kaip Gallup'o pravedti bandomi balsavimai parodo, ne sumažėjo bet pakilo, ir skaitlinės rodo kad kai pereitą Gegužės mėnesį tokiose pat balsavimuose už Rooseveltą buvo 79 nuos. balsų, dabar už jį paduota 84 nuos. balsų. Šis bandomas balsavimas daryta patyrimui kaip Roosevelt stovi kaip Demokratų partijos kandidatas sekančioms prezidento nominacijoms.

Kiti kandidatai buvo: Wallace, Farley, Byrd, Byrnes, McNutt, Douglas ir Winant. Jie gavo nuo 5 nuos. ir žemiau, paėliui kaip jų vardai eina.

Rinkimams 1944 metais artėjant, reikia pranašauti, del tokio Prezidento Rooseveltto populiariskumo opozicija griebis pakti atakliausių priemonių laimėti, nedaleisti jam likti prezidentu ketvirtam terminui.

Roosevelt atsiškratymui jo opozicija, tikrai žinome, nenaudos tokių priemonių kaip Lietuvoje Prezidento A. Smetonos opozicija, kuri mielai pasitiko svetimos valstybės užkariautojus, atėjus Lietuvą pavergti, kad tik pašalintų tuolaikinę Lietuvos tautinę vyriausybę.

Amerikoje tokių išdaviškų žygių opozicija nedarys, tačiau gali imtis griežtų posukių vidaus ir užsienio politikos atžvilgiu, paneigimui Rooseveltto ir Demokratų politikos taip kad balsuotojai atsikreiptų prieš jį atėjus rinkimams, paremiant opozicijos skelbiamus pakrypinimus ir pasigodint daromais pažadais.

KAS KĄ RAŠO (Spaudoje Pasidairius) Rašo Vyt. Širvydas.

Tik iš Darbų Pažinsime Juos

Tautinio Susivienijimo organas Tėvynės smerkia norinčius teislingai ir kritingai įvertinti Pittsburgho konferenciją ir jos šaukėjus ir sako: "Tai jums ir žmonės! Juk pasaulis dega. Juk Lietuva pavergta."

Tai gražūs retorikos pilni žodžiai, bet tušti kaip barškilas. Pasaulis dega, Lietuva pavergta, tokiu būdu, Lietuvai Vaduoti Sąjunga, paprašius samoningos visuomenės talkos, leidžia Amerikos Ministerio Norem knyga "Timeless Lithuania", nes nori užpildyti praigastingą Lietuvos laisvės spragą (nebuvo Angliška kalba ganėtinai knygų apie Lietuvą).

Ką gi "tautinio" Susivienijimo ir Amerikos Lietuvių Tarybos daro? Ogi, "patrioto" Grigaičio ranka atsako LVS auką kelių dolarių iš tų "penkių tukstančių", kuriuos, pagal SLA prezidento Bagočiaus, "tautinis" Susivienijimas turi tautos reikalams. Taryba gi ignoruoja Lietuvai Vaduoti Sąjungą kviesi į Pittsburgho konferenciją, rengtą neva Lietuvai gelbėti, del to kad Lietuvai Vaduoti Sąjunga nėra politinė organizacija....

Ar protestuoja Tėvynės redakcija prieš tokį SLA Apšvietos (?) komisijos pirminko elgesį? Ar protestuoja SLA prez. Bagočius prieš tokį patriotinių narių nuotaikos pajaukimą? Ne! To vieton, jie silkt braukia "tiems žmonėms" kurie junta kad pasaulis dega ir kad Lietuva pavergta.

ta—ir 'pinacų' politikos nevarinėja, bet vyrų darbą dirba. Beje, kiek SLA davė Lietuvos Atstovybei Londone palaikyti iš tų Tautiškų Centų penkių tukstančių dolarių kuriuos du SLA seimai pavedė naudoti Lietuvos reikalams? S.

Tarp Musų Žurnalų

Kurį laiką tenka gauti mėnesinį "Jonistų Balsą". Jį leidžia "Sv. Jono Tėvai Misijonieriai", priklausa "Amerikos Katalikų Bažnyčiai" (ne Romos katalikų, bet "sen-katalikų"). To žurnalo redaktorium pasirako S. A. Geniotis, "arkivyskupas" ir "D.D."

Žurnalas geros popieros, bet "tėvams misijonieriams" neatitinkamo turinio. Pav., nėra jokios propagandos už tikybą, kaip misijonieriai paprastai daro, net už "sen-katalikų", o Rugsėjo numerįje įdėta Angliška kalba atsakai į Romos katalikų "Our Sunday Visitor" klausimus rodo kad Tėvai Jonistai neturi sau išsiryškine Sv. Rašto posakį: "Kas Cezario, Cezariui, kas Dievo, Dievui".

POETO MARGALIO šiame puslapyje telpiančios eilės kalba apie Lietuvius anais laikais kurie buvo palinkę į svetimus pavergtėjus. Kaip anuomet taip ir dabar turime Lietuvių kurie vis linkę svetimą gerbti, garbinti ir jo vergu būti.

Apie poetą Margalį žinių jokių neturime. Šios jo eilės, "Rauda", rašytos, kaip jo paties buvo pažymėta, 1898 metais. Jo eilėraščių knygėlė buvo išleista Vilniuje, 1907 m., pavadinta "Vilungė ir Vievėselis".

KAUNE 1942 metais, kaip iš nazių patiektų žinių matosi, buvo 3,457 gimimai, 1,485 apsidėmimai ir 1,663 mirys.

Gimimų, vedybų ir mirčių statistikos Kaune iš 1938 ir 1939 metų yra beveik tokios pat.

LIETUVIO RAUDA (Margalis)

Tėvyne, kur tavo garbinga senovė,
Tvirti ir garsūs vaikai?
Narsių milžinų kas tas gaujas išgriovė?
Ko tyli jų skardūs ragai?

Man liudna ir kartą žiūrėt dabartinę,
Jos snaudulį ilgą matyt;
Datirt jos, kaip ledą, jau šaltą krutinę,
Širdies jos mušimą klausyt.

Lietuvi! atbusk! jau ir laikas atėjo
Pažvelgti kur tu nubridai,
Suprasti ką tavo širdis pamylėjo,
Ko jiešakai ir ką praradai!...

Kiek išgamų mūsų tautos atsirado
Darbščių buk kurėjų šviesos,
Kuriems iškeikima mūsų tėviškė žada
Už pančius ir sėklą tamsos!...

Kur steigė tvirtinę garbus Gediminas,
Ant Vilijos kriaušų aukštų,
Kur neužprašytas svetnora kaimynas
Suguldė šimtus ant šimtų —

Ir ten baigia dilti senoviškas budas,
Apsvaigo tautiečių galva,
Ir ten iš Lietuvos nei Lenkas, nei Gudas,
Ir merdėja ten Lietuva....

Bangas kur nudažė Lietuviškas kraujas,
Kad kirtosi bočius vikrus,
Ir ten jau sutinki tu gimines naujas —
Lietuvninkų priešus tikrus!

"Džin doberi!" prie Vilijos įtakos girdi,
Kur pilį tebtirpdo laikai!
Ir erskėčiai jauna suzeidžia tau širdį!
I motiną spjauna vaikai!

Kiek kartų man sopuliai širdį pervėrė,
Beveizint į šaltus stabus!
Kiek kartų šaltiniai akių atsivėrė
Bematant kiek brolių pražus!....

Lietuvi! atbusk—juk ir laikas atėjo
Pažvelgti kur tu nubridai,
Suprasti ką tavo širdis pamylėjo,
Ko jiešakai ir ką praradai!....

NUO KRĖVOS IKI KRIKSTO

Lietuvą su Lenkais įvėlė Jogaila. Lietuva Apkrikštijama. Vytauto pastangos Atsikratyti Jogailos ir Lenkų turėjo įvairių sunkių kliūčių

Dr. Z. Ivinskis.

VYTAUTAS, kaip žinome, 1384 metų vasarą susitarė su Jogaila ir jam ištikimai tarnavo penkerius metus. Per tą laiką didysis Lietuvos kunigaikštis Jogaila galėjo atsidėti iškilusioms galimybėms tapti kaimyniškos Lenkijos karalium. Ir Vytautas pritarė tam Jogailos žygiui, ir jis pridėjo savo antspaudą prie 1385 metų Krėvos akto, tikėdamasis kad jo pusbrolio Jogailos išsikėlimas į Krokuvą duos jam galimybės užimti daug žymesnę vietą Lietuvoje.

Užtat kryžiuočių ordinas į naujus politinius Jogailos laimėjimus žiūrėjo su dideliu nepasitenkinimu. Jis norėjo jam su-tramdyti išvažiuoti iš Lietuvos. Bet nežiurint ordino rengiamų žygių į Lietuvą ir Polocko Andriaus Algirdaičio susijungimo su Smolensku, savo kelionės į Krokuvą Jogaila neatidėjo. Krėvoje surašytų pažadų įvykdymas, žinoma, daug priklauso nuo Vytauto palaikymo jų. Tačiau šį kartą Vytautas rimtai rėmė Jogailos planus.

Lenkija išpildė savo sutarties su Jogaila sąlygas. Lenkų karalaitė, sosto paveldėtoja, tapo Lietuvos kunigaikščio žmona, o jis pats buvo ne tik pakrikštytas, bet išrinktas ir 1386 metų Kovo 4 d. vainikuotas Lenkijos karalium. Atėjo laikas ir Jogailai pildyti savo pažadus. Pagal Krėvos aktą reikėjo Lietuvą ir pakrikštyti ir "pritapdinti" prie Lenkijos. Vadinasi, Lietuvos kunigaikštija turėjo būti įjungta į Lenkijos karaliją. Bet, rašydami su Lenkais krėvos sutartį, Jogaila, turbūt, vaizdavo si kad jis ir jo vaikai valdys abi valstybes. Toks visų Lietuvos žemių "prisiėjimas" prie Lenkijos (unijai išreikšti pavartotas tik vienintelis Lotyniškas žodis "applicare"), be abejo, nemažino paties Jogailos valdžios. Juk tapdamas Lenkijos karalium Jogaila nenustojė buvęs Lietuvos valdovu.

Bet gyvenimas pasirodė ir čia galin-gesnis už Jogailos politinį nusistatymą. Krokuvą buvo pertoli nuo Lietuvos kad iš jos būtų buvę galima diriguoti tokią didelę Kunigaikštiją kokia tada jau buvo pasidariusi Lietuva. Jai valdyti visvien reikėjo sudaryti kokią nors įstaigą. Jogailai atrodė kad geriausias ir tikriausias dalykas bus pasiremti savo artimiausiais gimniečiais. Žinoma, pirmutinės Algirdo žmonos Marijos Vitebskietės sūnų, nors Jogailos broliai, tam netiko. Ir, pav., gryžęs į Lietuvą Jogaila tuoj pašalino iš Polocko Andrių. Bet jis turėjo dar daug savo tikrųjų brolių, butent Julijonos sūnų. Ištikimiausiu Jogailos pagalbininku iktol buvo pasirodęs jo brolis Skirgaila, kuris suvaidino gana aktyvų vaidmenį ir Kėstučio tragedijoje. Jam buvo dabar duota proga iškilti.

Atvykęs 1387 metais Lietuvos krikštyti, Jogaila todėl sutvarkė ir Lietuvos valdymą. Užmiršęs savo pusbrolių Vytautą jis užrašė Skirgailai beveik viską ką turėjo Lietuvoje kaip didysis kunigaikštis. Skirgaila jau valdė ir Trakus. Davė jam Jogaila ir dalį Vilniaus žemių, bet patį Vilnių sau pasiliko. Buvo aišku: tik tas yra vyriausiu valdovu Lietuvoje kas valdo Vilnių.

Savo broliui Jogaila davė valdžią kuri buvo išreikšta žodžiais: "Laikyti jį aukščiaū už visus kitus musų brolius". Skirgailai, matyti, buvo duota tokios didelės teisės jog senoji tradicija turėjo šiek-tiek pagrindo, laikydama jį didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu. Bet tokiu valdovu Skirgaila niekadoms nebuvo ir pilnos didžiojo kunigaikščio valdžios Lietuvoje niekadoms neturėjo. Jis buvo Jogailos vietininkas Kunigaikštijoje ir turėjo būti parama broliui išlaikyti Lietuvą naujojo karaliaus valdžioje. O pačiame Vilniuje buvo pastatyta Lenkų kariuomenės įgula, kuri Jogailos vardu turėjo jį saugoti ir laikyti paklusniui.

Tuo gi tarpu Vytautas paliko bestovis nuosaliai. Iki 1387 metų jis ištikimai tarnavo

Jogailai ir jo klausė vis tikėdamasis atgauti savo tėviškę arba gauti už ją kaip atlyginimą Valuinę. Bet Vytautui tėviškė Trakai buvo palikta Skirgailai, ir nesimatė vilties juos kada nors atgauti.

1387 metais Skirgaila gavo Polocką; atėjo pats momentas ir Vytautui ką nors gauti Lietuvos kunigaikštijoje. Tiesa, Jogaila pavedė jam Voluinę ir Lucką, bet nedavė jokio dokumento kuris pripažintų Vytautui tas žemes. Vadinasi, Vytautas priklausė nuo Jogailos malonės. Bet labiausia jis buvo nepatenkintas kad Trakus valdė tas jo priešas Skirgaila, su kuriuo Vytauto negalėjo Jogaila sutaukinti.

Vytautas pagaliau įsitikina kad geruoju ir nuolaidumu niekadoms neatgaus sau priklausomos vietos Lietuvoje. Jam palengva pribirsta sumanymas atimti iš Jogailos Vilnių. Sau atgauti tinkamą vietą Lietuvos valstybėje, o pačiai Kunigaikštijai prarasta politinį savarankiškumą — toks tapo Vytauto pasiryžimas. Bet kokiū būdu to pasiekti?

(Bus daugiau)

MINTYS

V. J. B.

Didi muzika visuomet buna liudna del to kad ji pasakoja mums apie tobuląjį. Puiki muzika patenkina širdį ir protą. Žmonės turi taupytis literaturoje kaip ir politikoje.

Dievas kuria intuicija; žmogus — įkvėpimu, ir stiprina tikėjimu. Didžios knygos reikalauja didžiū skaitytojų.

Talentas yra kupinas minčių. Bet genijuje plaukioja tik viena mintis. Genijus stenografuoja savo stebėjimus; talentas rašo juos bendrine rašysena.

Erdvė yra Dievo ugis. Laikas yra judesys erdvėje. Gėlių kvapas yra jų sielos. Užmerk savo akis kad galėtum matyti.

Kai kurios sielos turi dantis. Nesužadink jų alkio. Žmonijos tikroji religija yra žmoni-

ja. Žmogiška meilė yra pasaulio grožio autorė. Meilė yra gyvenimo paslaptis. Meilė yra ekstazė krintanti iš padangių.

Meilė yra menas. Meilingumas yra meilės meno poezija. Meilė yra gyvenimo pagrindinis tonas.

Meilė buda kraujo karštyje ir miega amžio sniege. Meilė perkeičia skausmą į džiaugsmą. Meilė yra sielos genijus; kuno aistra.

Štai apysaka kuri jums patiks!

ALPIS

KĖSTUČIO IŠLAISVINTOJAS

\$1.50 Popieros viršais. \$2.00 Tvirtais viršais

Didelė, įdomi, lengvai skaitoma K. S. Karpius istorinė apysaka iš D. L. Kunigaikščio Kėstučio laikų — apie jaunuolį Alpi, kuris išlaisvino Kėstutį iš Kryžiuočių nelaisvės. Istorija pažymi tik tiek kad Alpis išleido Kėstutį, tačiau tas narsus vaikas ir toliau gyveno — šioje apysakoje rasit to gyvenimo tolimesnius nuotikius Lietuvoje — jo kariavimus, meilę ir atsižymėjimus. Knyga paveiksluota, 288 pusl.

Knyga pasiūnčiama tuojau, iki jį dar turime. Pasiųskit laišką \$2 arba \$1.50 (50c galima siųsti pašto ženklais).

Reikalaukit Dirvoje
6820 Superior Avenue Cleveland, Ohio

ALGIMANTAS

Dr. Vincas Pietaris

(Tęsinys iš pereito nr.)

I jo įsakymą blykstelėjo visų plėšikų rankose ginklai ir jie puolė ant Virpšos vyrų. Išliko muštynė. Apstoti plėšikų vyrų išvyko tikrai gynybą, bet štai ir čia ir ten ėmė vaitoti tai vienas, tai kitas plėšikų ir skriejo į šalį. Štai ir visos jų būrys, jau nesisirūpinęs apie grobį, tiško į visas šalis, manydamas tikrai kaip išnešti savo kailį. Bet ir tas ne visiems pasisekė. Vieni žuvo nuo šarvuotų vyrų smūgių, kitus pasiekė ir kaimiečių nors menki ginklai. Sužeistus plėšikus be galiosio pribagė įniršę kaimiečiai, nors juos ir užtarė Virpša.

— Ko jų gailėtis, tamsta? Jie jau tik šitą mėnesį ant mūsų kaimo penktą sykį užpuola. Iki šiol, budavo, jų mažiau, tai vis dar spėjome atsiginti, o jau dabar pažūrėkit kiek jų prisivilko. Kad ne jų, jie būtų visus mus išžudę! Gailėtis brud! O jie ar gailėjosi, plėšdami iš motinų glėbių vaikus? — purijo kaimietis ir ragino saviškius naikinti plėšikus be gailėsio.

Vaikai atimti iš plėšikų nagų dabar su riksmu bėgo prie savo tėvų. Mergos ir moterys išvauduotos su ašaromis dėkojo vyrams.

— Ko jie taip dažnai, šitie plėšikai, ant jūsų kaimo užpuolė? — paklausė Virpša kaimiečių.

— Mūsų kaimas, širdele, gana turtinas, stovi ant kelių. Eina pulkas plėšikų iš vienos šalies į kitą, eidamas vis atsiduria į mūsų kaimą ir kiekvienam malonu ką nugriebti. Na, ir bando, ir griebia ir plėšia.

— Tai kaip jūs čia gyvenat?

— Taip ir gyvenam! Šiandien plėšikai mus nuplėšia, rytą mes, susitarę keli kaimai, vejame plėšikus, atimam savo grobį ir juos nugriebiam ir užmušam. Ir gyvenam vėl kaip žmonės, kol mus apygardoje neatsiranda nauja plėšikų gauja.

— O kur jūsų šinkarka su savo dukrele Algute? — paklausė, neiškęsdamas toliau Erdvilas.

— Apie jas mes mažai ir rupinames, jos moka su plėšikais apsieiti. Ot ir dabar puikų šposą jos su jais padarė. Tie, žinomas dalykas, pirmiausia užpuolė jų karčiamą. Tos tuojau davė gaudą kaimui. Kol mes rinkomes, plėšikai įsilaužė jau per vartus į jų kiemą; iš kiemo per duris į priemenę; veržiasi ir rėkia kad pačios duris atidarytų gerumu, kitaip uždegis namą. O tos jiems rėkia: "Pasisergėkit kad nesudegtumet!" Turėjo darbo plėšikai kol įsiveržė į priemenę. O iš priemenės jau lengvai pateko į vidų. Na, patėk. Mes žiurim, ugi jau liepsnoja priemenė. Rėkia lauke stovintys plėšikai kad iš gryčių bėgtų laukan, o tie rėkia kad duris atidarytų, paremtos, girdi, iš priemenės. Bet kas eis į ugnį! Rėkė plėšikai, degdami, rėkė. Bandė langą plačiau praręsti ir išlysti, bet nespėjo, užgriuvo stogas su lubom ir liko jie tenai. Gaila tik tai jog ne visi jie ten buvo sulindę!

— O šinkarka su Algute? — klausė toliau Erdvilas su neslepia neramumu.

— Jos išbėgo?

— Tai matai, jos neišbėgo... — tęsė toliau žmogus.

— Tai ir jos sudegė? — sušuko beveik visi vyrai, klausdami.

— Mes taip menam kad jos nesudegė, — neskubindamas atsakė žmogus kaimietis.

Nelaukdamas daugiau jokių paaiškinimų, Erdvilas paspaudė žirgą pro kaimo trobas link karčiamos. Paskui jį nusekė ir kiti Virpšos pulko vyrai.

Karčiamą sudegus dar rusėjo. Vienas priemenės kampas, stovintis priešais vėją, apdegęs tikrai, ruko dumais.

Kirviais ėmė vyrai ardyti karčiamos likučius. O kada paspėjo ir kaimiečiai tai atsirado ir šieniniai pėstukai ir tam tikri prikliai ir kirviai su kuoponėmis.

Po rusančiomis, užgriuvusiomis lubomis rado keturių plėšikų lavonus, bet šinkarkos ir jos dukters niekur jokių ženklų negalėjo rasti.

Erdvilas, visą laiką trusęs po gryčios aslą, atkreipė domesį į vieną jos sieną, užgultą lubomis. Sieną šita buvo už pečiaus. Ėmė jis tą sieną valyti, bet toje akimirkoje sušuko:

— Vyrai, jos turi būti čia!

Sieną pasirodė dviguba. Erdvilui pasirodė jog jos tarp šitų dviejų sienų pasislėpė ir sudegė.

Su didele altra puolėsi vieni vyrai lieti vandenį ant rusančių čia sienų ir žarijų, kiti tempė šalin visokius strampus ir nuodėgulus. Kada nuvalė šitą vietą tai aišku buvo jog čia buta dvigubos sienos, bet tarp sienų ir čia jokios sudegusių kūnų žymės nebuvo.

— Ne kitaip kaip čia turi prasidėti požemis, ir jos tame požemyje, — tarė dabar Virpša. — Žiūrėkit ar nėra čia durų vedančių į požemį.

— Kokios čia durys! — nekantriai atsiliepė Erdvilas. — Visur žemė.

Neatsakydamas nieko, Virpša ėmėsi staksėti kirvakočių į tą žemę, ir vienoje vietoje girdėti buvo aiški tuštuma. Pražėrė tenai žemes, pasirodė grystai, durys. Bet nesidavė atidaryti.

— Na, suskaldyk kirviais jeigu kitaip negalima! — įsakė Virpša.

Negailėdamas pečių ėmėsi darbo Erdvilas. Bet ir su perskėlimu buvo nelengvas darbas: ažuolinės durys laikėsi drūčiai. Vienok už valandėlės vietoje išverstų durų pasirodė lypnė vedanti į tamsų kaip pragaras požemį.

Čia antros durys sulaukė vyrus, bet jau šitos netramdė. Jos buvo praviros, o už jų čia jau gulėjo šinkarka ir Algutė, abi apalpusios.

— Užtroško! — sušuko Erdvilas ir sustvėręs Algutę išnešė iš požemio laukan.

Paskui jį Domeika su Radušiu išnešė pačią šinkarką.

Ore už valandėlės abi pradėjo atsipeikėti.

Pirmutinė atplėtė akis motina. Atplėšus akis matė jom aplinkui ir pamačius arti savęs gulinti dukterį ir pažystamus veidus, vėl užmožė akis.

Algutė ilgiau buvo apalpus, bet pagaliau ir ta pakėlė galvą ir paprašė gerti. Erdvilas ko ne pašoko aukštyn iš džiaugsmo.

Sudegė iš viso viena karčiamą. Klėtis, daržinės, tvartai ir klounas likosi visi čielai; per tai ir vyrų žirgams radosi pastogė ir atsipeikėjusioms moterims vieta. Jos pasiprašė kad jas perneštų ant sienos ir daržinę. Vyrai nakvynei rado sau vietą kitoje šalinėje tos pačios daržinės. Ir nuvargę per dieną, sumigo drutu miegu, palikdami rupestį apie žirgus kaimiečiams, kurie mielu noru priėmė jiems per naktį padaboti.

Virpša, pakilęs švintant, norėjo išeiti lauti; bet prieš šitą jo užmanymą sukilo ir todi moterys, ir Erdvilas su Domeika. Moterys reikalavo kad jie paviešėtų nors kelias dienas, o vyrai nors porą valandų.

Virpšai teko išpildyti nors vyrų prašymą. Apie moterų užmanymą jisai, žinomas dalykas, nei klausyti nenorėjo.

Žirgai pasilsėję ėjo smagiai, geras kelias ir vėsus oras tartum spartino žirgų bėgį. O iš teisybės viską darė gera dėkingų žmonių priežiūra. Jie laiku ir prišėrė, laiku ir pagirdė, ir nesigailėjo žirgams avių.

Anapus šalinės kaimo, tie Kundičiai, pasivijo Virpšos vyrai pulkelių raitelių, taipogi jojančių į pietų šalį. Tarpe jų vyrų Virpša umai užtėmijo Gudą Sėmiką, buvusį vadu pulkelio Gudų, siūsto Algimantui sumiti.

— Sveikas drutas! — užriko Gudas, pažinęs Virpšą savo žaru. — Kur sveikas keliauji?

— Vakarykščią dieną vaikau! — atsiliepė Virpša. — O sveikas kur keliauji?

— Tai, turbūt, tamstos tokia kelionė jog apie ją ir negalima pasakyti.

— Suvis tokia kaip sveiko! — atkirto Virpša.

— Ka! ka! ka! — pasileido juoku Sėmikas.

Gudų pulkelis buvo truputį skaitlingesnis už Virpšos pulkį, tiesa dviem vyrais, bet vis jau, kaip mastė Virpša, susikurtus reikty plaukus pusiau dalintis, o pikčiausia jog reikty keliavimą sugaišinti. Dėlto apgalvojęs savo padėjimą, nors ir nemaloniai vienok Virpšą jojo paskui Gudų pulką laukdamas kad kur nors vis tik jų kelias persiskirs.

— Tamsta! Paklausk! — atsiliepė Sėmikas negarsiai į Virpšą, tyčiomis atsi-

Senovėj — kanklininkai keliaudami per Lietuvą, apsakydavo Lietuvių Bočių karžygiškus darbus ir visokius atsitikimus iš tų dienų mažo pasaulio

DABAR — Jums tą viską apsakos DIRVA — pasiekdama Jūsų namus plačioje Amerikoje — istoriškų narsius bočių darbus, ir įvairius šių dienų pasaulio įvykius — ir tik už \$2.00 per ištisą metą!

Užsirašykite 1944 metams

Gausit dovanų puikų 1944 m. Kalendorių

~~~~~

likęs nuo saviškių. — Aš labai pamėgau tamstą ir Algimantą. Atsimeni, gal, kaip aš atsiunčiau jums gaudą jog aš vedu pulką judu sumiti? Tiesa, judu jau ir be manęs žinojot...

— Na taip! — sutiko ir Virpša. — Ir kiek atsimenu tai Algimantas nepalikto tave be dovanų.

— Ką ir kalbėti! Tai puikus, žmogus ir duosnus valdovas, tokiame ir tarnauti malonu. Ot ir dabar delto aš sveikam noriu pranešti vieną dalyką, pasitikėdamas Algimantu, jos jis neaplenks vėl manęs neapdovanojot. Ot, paklausk: Aršienė išsiuntė pulką vyrų paimti Detuvą, kad ten pavergti Algimanto mergą, Danutą, Triobiaus dukterį.

— Sakai tą pulką jau ji išsiuntė? — paklausė Virpša, ir iš linktelėjimo galvos supratęs jog taip, klausė toliau:

— O jūs kur keliaujat?

— Taigi mes iš to pulko ir esam. Mus pasiuntė priešakin pulkavedis kad apžiūrėtume apygardą ir kad duotume jam žinią jeigu ką negera patėmytume. O kad priešim iki Detuvai, tai kad apstoje ją padabotume kol pulkas ateis. Na, daboti reiks atsargiai, pasislėpus. mums įsakyta tikrai daboti Danutą.

— O ką jūs, septyni vyrai, galėsit daboti? — užmetė Virpša.

— Visai ne septyni! — atvertė Sėmikas. — Musų bus trisdešimts. Tik tai matai, šiandien kiti apygardą apžiūri. — Ir tai sakydamas nusišypsojo gardžiai.

— Grobia? — užmetė Virpša.

— Visaip atsieina. Jei neduoda gerumu tai ir plėšia. Matai, musų Aršusis nepanėšus į Algimantą. Dovanų iš jo nelauk niekad, o algas ir tas menkas duoda. Kaip apsieisi negrobęs? Na tai matai, pulko vyrai ir įieško visokių pragumų kad pasididinti algas, ir pasididina.

— Kodel gi tu nedidini?

— Pas mus viskas tvarkiai darosi, paileiui. Aš taip eilią užvedžiau, jog man teks riebus kaimai apžiūrėti. Ot, prajosi tik Mašną. Iki Maštai jiems paskirta, o anapus Mašnos mums. Mes Mašnoje nakvosim, ir jiems naktį dera sugrįžti į Mašną. Na, ne naktį-tai išryto, o jau vis jie sugrįš. Čia, dušele, puikus kaimai, turtingi, toliu apsikrovę: Šilaviečiai, Kulkaliai, toliau truputį Šestokai, Mantautai ne ką menkesni. Čia tokie gražūs kaimeliai kad, tiesą sakant, mums vienoms ir neapilpėti visa.

(Bus daugiau)

REIKALAUJAM DARBININKŲ

VISOKIŲ DIRBTUVĖS DARBININKŲ,

TOOL MAKERS, DIE REPAIRMEN,

PAGELBININKŲ PRIE KITŲ DARBININKŲ.

Gera mokestis nuo valandų, ir viršlaikio mokestis. 100% karo darbai.

THE BISHOP & BABCOCK CO.

1285 EAST 49TH STREET

REIKALINGA DARBININKIŲ

MOTERYS IR MERGINOS — Pilnam ar dalinam laikui. Svarbi industrija; švarios, geros darbo sąlygos; nuolatinis darbas dabar ir po karo. Gera mokestis nuo valandų. — Kreipkitės į Mr. Kraft (45)

WEST END LAUNDRY CO.

10629 Berea Road

BUS MERGINOS - VAIKINAI

VIRTUVĖS DARBUI
Geros darbo sąlygos, gera mokestis, valgis ir uniformos.
Sėkmedieniais nedirbama.
Kreipkitės asmeniškai.
STOUFFER'S
Employment Office 5 Aukštasis atdaras nuo 9 iki 5
1375 EUCLID AVE.

PADEJĖJAI (HELPERS)

FORGE HELPERS
SHEAR HELPERS
taipgi
ROUGH GRINDERS
DIE POLISHERS
Gera mokestis ir viršlaikis
STEEL IMPROVEMENT & FORGE CO.
970 E. 64 ST.

MAZGOTOJOS (CHARWOMEN)

Mums reikia moterų valymui viešbučio — gera mokestis nuo valandų ir dykai duodam gerą maistą.

Kreipkitės

HOTEL CLEVELAND

Employment Office
West 3rd Street

MERGINOS - MOTERYS

Tuoju Stokit Dirbti!

Puiki proga išmokyti idomų dirbtuvės darbą svarbioje karo gamyboje; gera mokestis nuo valandų pradinėms, taipgi mokestis už viršlaikį ir laipeniški kėlimai mokesčiai. (49)

PATYRIMO NEREIKIA

The Rola Company, Inc.
2530 Superior

NE-PILIECIAI

HOTEL STATLER

Reikalauja sekančių:
WASHERMAN
LINEN SARTER
ELECTRICIAN
OILER
STATIONARY FIREMAN
MASON
FOOD RUNNER
PORTER
BUSBOY - Terrace Room
DISHWASHING
MACHINE OPERATOR

Kreiptis: Employees Entrance

Užpaskalinė ineiga, Room 335
Kasdien 9 iki 6 val.

REIKIA VYRŲ

NUOLATINIS DARBAS
VIDUJE — GERA ALGA
40 valandų savaitę — pusantra tiek už viršlaikį.

Važiuoti: Broadway karu iki Miles ir Broadway, ar Maple Hgts busu iki Aurora ir Warrensville Center Road.

Dirbtuvė 1 blokas į rytus ant Old Miles Road.

UNIVERSAL CONCRETE PIPE CO.

LO 5367 (47)

Reikalinga

LA BORCI'S

Drill Operatorių
Hand Screw operatorių
Aukštes mokestys.

CHICAGO

PNEUMATIC TOOL CO.

1241 East 49th St.

RUOŠIA VIEŠŲ DARBŲ PLANĄ

Prezidentas Roosevelt paleido į darbą naują mašinierių, specialę komisiją kuri pradėjo darbuotis paruošimui pokarinių viešų darbų programai. Ta komisija ruoš platų, visapusišką programą ilgai atečiai.

Tas programą apims valdiškų įstaigų ir vietų statymą, įrengimą, gerinimą ir taisymą.

VYRAI

16 iki 60 metų

GERA MOKESTIS—P. W.

Kreipkitės tuojau.

Goodman Mattress, Inc

275 EAST 131 ST.

(48)

FARMERS POULTRY MARKET

Paukštiena visokiems reikalsams:

VISTOS, ANTYS, ŽASYS, INDIKAI, ir KIAUSINIAI.

Paranki vieta Lietuviams. Užkvičiame visus.

Kampus Superior ir 43 Street

ENDICOTT 5025

INVESTUOKIT PROTINGAI
INVESTUOKIT PINIGUS PROTINGAI
Tikrosios MONCRIEF Taisymsi Dalys yra GALIMOS GAUTI.

The HENRY FURNACE Co. Medina, O.

SUPERIOR CAFE

and Bowling Alley

Ateikit Palošti ant mūsų šešių reguliarių Alleys

6927 SUPERIOR AVENUE

Alus — Degtinė — Lengvi Užkandžiai

Mes turim tik šešias Bowling Alleys, bet gerai prižiūrėtos ir turėsit smagų lošimą. Ateikit pas mus.

Atdara iki 2:30 val. ryto.

N. Balindu

M. Botoman, Prop.

VISOKIA APDRAUDA

Mes esam pasirengę suteikti visiems pilnas mūsų patirtas Informacijas ir praktiškus patarimus reikale visokios Apdraudos (Insurance) visai dykai. Todėl pirma šaukite mus negu ugniagesius (fare-monus). ir Apdraudos Agentūra.

P.-P. MULIOLIS

Vienatinė Vietinė Pastovi Lietuviška Real Estate
6606 Superior Ave. Cleveland HENDERSON 6729

PER TVORA PASIZVALGIUS

LIETUVIŠKI bolševikai, kaip žinoma, šaukia savo liežuvių sunešimą Brooklyne. Mizara giriasi: "Čia kiekvienas delegatas turės teisę kalbėti ne taip kaip Pittsburghe!"

Jurgis Paprienokas, tuo pasinaudodamas, jau dabar sušunka: "Lai gyvuoją Laisva, Nepriklausoma Lietuva!" Mizara, atsiliepk!

DAUGELIS pasigenda kur dingo socialistų Naujienų redakciniai Lietuviškais klausimais. Turbut (kaip vienas straipsnis Naujienose skelbia) jie išvykę "paskui dinozaurus į Mongoliją".

Ilgiausias amžinasties!

SOCIALISTŲ Naujienos vis dar neišsprendžia klausimo: Kas padegė Reichstagą (Vokietijos seimo rūmus). Jurgis Pusedurnelis mano kad padegė degtukas, nes socialistų ar fašistų šviesa neturi ganėtinai karščio ką nors padegti.

LIUDA Girą taip visa musų spauda nuvunojo kad jis, tikrai, turbut grynas "liudas".

VIENYBES redaktorius užklaukė kodėl Laisvės ir Vilnės redaktoriai taip bijo Amerikos kariuomenės. Nagi, užsikrėtę nuo Leono Pruseikos, kuris jos bijojo jau pereinamo karo metu.

JACK SHARKEY dabar alų is šnapsą pardavinėja tai Dargis su Mazukna nusprendė jo kumštinių vainiko lapelių pasigraibstyti.

KAI STALINAS gavo tulus Amerikos kolumnistus paversė penkta-kolumnistais, jis atšaukė arba uždarė Kominterną, o jo darbą užėmė Amerikoje varyti tie kolumnistai.

KUNIGAS Prunskis kas rytą, sako, už komunistus poteri sukaltas (kaip už nežinančius ką darą), o tie apsiptoję šaukia buk jis šoks, toks, ir dar kitoks. Reiškia, už gerą pikto moka.

GRIGAITIS, sakoma, savo biografiją rašas. Pavadinimas bus: "Atsiminimai Nereikšmingo žmogaus".

"SIC Transit Gloria Mundi" (arba: taip baigiasi žemiška garbė). Literatūros draugijos nominacijose Bimba gavo 914 balsų, Pruseika 29. O Leonas Vabalas taip prakaituoja Bimbai įtikti! Dargis to draugijos kūrėjas buvo. Jo draugas Andriulis nei ant baloto nepateko.

Matomai balsavimai buvo tokie kaip Lietuvoje už sovietus.

SU KUO sutapsi su tuo susitepti: Brooklyno katalikiška Amerika besibroliaudama su socialistais jau pradeda tautininkus "fašistais" vadinti. Atsargiau: fašistai juodai dvi; o kas pas Lietuvius juodai dvi?

Pastaba Skaitytojams

Kuomet negaunate kurio Dirvos numerio tai prašydami Administracijos prisiusti jį, nerasykite: "Negavau pereinamo numerio", bet pažymėkite: "Negavau nr. 5, 32, arba 44". Tada greitai laiku bus jums pasiųsta tas tikras numeris kurio negavote.

DIRVA
Cleveland 3, Ohio

KAS GERO IR BLOGO BUVO NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Rašo JONAS A. ARMONAS.

(Tęsinys iš pereinamo nr.)

Trečios rusijos kooperatyvai buvo žinomi Smulkaus Kredito Draugijos, kurių kiekviename miestelyje radosi. Jos turėjo daug narių, bet jų buvimas buvo grynai paskolų teikimas ir indėlių dėjimas (tai panašiai kaip Amerikoje Savings and Loan draugijos).

Vyriausybė buvo įdėjusi kooperatyvus stambias sumas pinigų tai ir jų veikimu domėjosi, sekė ir kartais draudė kad pertoli neitų.

Stambi buvo akcinė bendrovė Maistas, jos kapitalas buvo pavienių žmonių kooperatyvų centru, ir jame buvo pusė vyriausybės kapitalo. Maisto pareiga buvo supirkti iš ukininkų kiaules, raguočius, patinukus ir arklius pirkimais Maistui buvo pavestas.

Maistas turėjo penkis stambius mėsos fabrikus, kur buvo apdirbama vietos rinkai ir eksportui į užsienį maisto produktai.

Kita stambi akcinė bendrovė buvo Cukrus, kuri turėjo du cukraus fabrikus ir trečią baigę statyti Panevėžyje, kuriai buvo pavesta cukraus monopolis.

Dar buvo keli mažesni kooperatyvai ir akcinės bendrovės, kurie sekmingai darė tiznį.

Pavieniai prekybininkai buvo labai susirupinę kad vienas po kito iš jų būtinus perėmė kooperatyvai ir akcinės bendrovės, kurios buvo Lietuvių suorganizuotos.

Žydelių rankose dar buvo likę drabužių biznis ir smulkių dalykų prekyba, bet ir čia jie turėjo stambų konkurentą kooperatyvus ir iš kitos pusės Lietuvius verslininkus.

Gražų įspūdį darė Lietuvoje tai tankus liaudies mokyklų tinklas su gražiais mokyklos pastatais, kurie puošė visą apilinkę. Kiekviena mokykla buvo statoma kad būtų erdva, šviesi, didelė, svarbiausia kad joje galima būtų rengti vakarus, šokių, kitos buvo daromos tiesiog su atskirais salėmis vaidinimams rengti, ir su mokytojams gyventi kambariais.

Visai mažai vietų Lietuvoje buvo likę kur dar kaime neturėjo modernių mokyklų namų. Jei kur dar jų nebuvo tai buvo daromi planai jų statymui greitu laiku.

Mokytojų personalas buvo didelis, jie ne tik vaikus mokė, bet šiaip turėjo daug visokio kultūrinio darbo. Mieste mokytojai tai dar kiek politikaudavo tautininkų naudai, darbuodavosi Tautininkų Sąjungoje, Jaunlietuvių tarpe.

Bet kaimo mokytojai tai buvo pasinėję į kėlimą kultūros Lietuvos ukiu, tvėrė ir prižiūrėjo Jaunųjų Ukininkų ratus; vieni jų ratelių vaikai jau buvo baigę mokyklą, kiti dar lankė mokyklą.

Minimi Jaunieji Ukininkai turėjo kiekvienas darželius pa-našius į Amerikoje dabar madoje Victory Garden; mokytojų priežiūroje augino kultūrines daržoves ir augindavo veislinius buliukus, karvutes, ėriukus, kralikus, lites, ką mokytojai parupindavo nemokamai tiems jauniems ukininkams.

Mokytojai taip pat turėjo daug darbo ir su suaugusiais: jie vadovavo Saulių Sąjungos būriams, Jaunlietuvių skyriams, Ukininkų rateliams, kuriuose praktikavo tai kenavimą daržovių, sodnų, ir tt.

Ir patiems mokytojams būdavo kursai sodininkystės, bitininkystės, daržininkystės ir į užsienį jie darydavo ekskursijas tyrinėti, kaip tai į Švediją, Daniją. Gryžę iš tų užsieninių ekskursijų turėjo visą savo naują patyrimą stengtis perduoti vietos ukininkams.

Taigi jie mokino ne tik vienus vaikus, bet visus, ir kartais patys save. Taip kad mokytojo pareigos buvo sunkios, o atlyginimas neperdidelis, į mėsą gaudavo vidutiniai 200 litų, vedėjai iki 300 litų.

Ukininkų gerbiama įstaiga buvo tai žemės Ukio Rumai, kuri ukininkams davė viską, o nieko iš jų neėmė. Žemės Ukio Rumai per apskričių agronomų įstaigas duodavo pinigines pašalpas tiems ukininkams kurie pirmieji imdavo ką naujo praktikuoti.

Kiekvienas ukininkas galėjo gauti pašalpą už naujų sodų sodinimą, žinoma, turėjo prisilaikyti tam tikrų taisyklių sodų sodinimui. Geros rusijos medikus sodinti dar sodininkystės instruktorius padėdavo dykai ir kelis sekantčius metus po pasodinimo įtvatėdavo apžiūrėti ir jei reikėdavo duodavo nurodymus kaip jauną sodą prižiūrėti.

Taip pat ir su sėklom, kurie norėdavo auginti rugių, kviečių ar sėmenų, vis gaudavo pašalpą, bet turėjo prisilaikyti tam tikrų agronomų taisyklių. Kurie norėjo įsitaisyti pagerintas linas, gaudavo pašalpas, kad savo nereikėtu pridėti. Kurie statė naujus viskas be dumy linas džiovintus klas tiems budavo duodama pašalpa iki 3,000 litų, taip kad mažai kas savo pinigų turėdavo prie jų išstatymo pridėti.

Bet per penkis metus tokios džiovintų budavo valdžios atstovų priežiūros ir savininkas turėjo duoti apilinkę gyvenimui naudotis ta džiovintu už tam tikrą atlyginimą linus, grūdus džiovinti, ir tt.

Dar arklis valdžios duodavo po vieną ar du į valsių tiesiog dykai, bet per penkis metus valdžios priežiūroje, ir jei eržilas nebuvo užlaikomas gerai tai iš to ukininko galėjo gauti atgal ir duoti kitam.

Dar daug visokių kitokių pašalpų buvo teikiama: už namų dažymą, stogų dažymą, už modernių pečių mūrį, už gerų tvartų statymą, darolninkams namų statymą, ir tt.

Be pašalpų, buvo teikiama agronomų patarnavimas visada; jei nori kad agronomas aplankytų ir vietoje žemę iš-tirtų ar kokį patarimą duotų, tik pranešk, pribus be jokio

Chicagoje Atidarytas Subway

Chicago Mayoras Kelly nukerpa juostą centralinėje požeminio traukinio stotyje, kur įvyko subway atidarymas. Chicago įsitaisė 5 mylių ilgio požeminį traukinį, kuris kaštavo 40 milijonų dolarių.

atlyginimo ir duos patarimą.

Plentų tinklas buvo tiesiamas tankus. Kai Lietuva pradėjo savistoviai gyventi, Biržų apilinkėje daug kas nebuvo matęs koks tas plentas išrodė. Bet 1940 metais plentų jau iš Biržų miesto plentų einančius į penkias puses.

Bolševikų okupacijos laike kartą važiuojantį į Biržus su-tiko raudonarmietis ir užklauso ar jis geru keliu eina į kariuomenės stovyklą. Kadangi tie stovyklų buvo daug, kur tik miškas buvo ten ir raudonarmiečių karių stovykla radosi, tai užklauso kokių keliu jis ejo į miestą. Sako, plentu nuėjau ir plentu noriu pareiti. Jam paaiškinu kad iš miesto eina penki plentai ir greičiausia jis ne tuo eina.

Taip kultura Lietuvoje šuo-liais ritosi ir priekį kiekvienoje srityje, kur tik pažiūrėsi: žemės ukyje, ar prekyboje, pramonėje — pažanga vis buvo daroma dideliu mastu.

Pradžioje buvau užsiminęs apie krikščionių demokratų režimą Lietuvoje. Taigi turėjau nepraleisti ir tautišką režimą.

Kelis metus po 1926 metų perversmo, rodos viskas ėjo savo keliu be sukrėtimų, bet kai pasaulinė krizė pasiekė ir Lietuvą, kainos krito, rinkos ukių produktams dingo, bet ukininkų skolos padarytos di-

DIRVA - VIENATINIS CLEVELANDO IR OHIO LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Clevelando ir Ohio Lietuviai — skaitykit ir platinkit savo seną, 28 metų, vienatinį laikraštį tarp savo draugų. Stengkitės kiekviename Lietuvių name turėti Dirvą. Dirva vis dar tik \$2.00 metams.

delės iš seniau, jų ukiams pradėjo grąšinti pardavimas iš varžytinių, daugeliui reikia net tėviškos prarasti. Rodos, ke-no čia kaltė gali būti tik ne Lietuvos, kad pasaulį ištiko toks sukrėtimas. Bet kaip nėra mirties be priežasties, tai ir čia, tuojau visa bėda buvo verčiama ant tautiškosios vyriausybės; 1935 metais sukel-ta Suvalkijos ukininkų streikas.

Jei ukininkai streikuoja tai kodel miestuose nekelti truksmas. Kaune ir kitur buvo pastebėta judėjimas, ir kaip kurie net pradėjo pranašauti jog tautiškas režimas turės daryti valdžioje pakaitą. Bet ukininkų streikas greitai nusiramino, neišsiplėtė po visą Lietuvą.

Tačiau tokio sklandumo nebebuvo kaip tuojau po perversmo; kad ir priežasties didelės nebuvo kuri darytų juoda dėmę tautiškam režimui kuris tęsėsi 14 metų, bet matomai kas per ilgai tas atsibosta. Žmonės pradėjo pasigesti rinkimų, pradėjo reikštis noras papoliti-kuoti. Kaip kurių valdininkėlių elgesys ir perilgas buvimas tose vietose žmones kiršino; tie valdininkėliai mokojo būti geri pataikunai apskričių viršininkams, tie juos pro-tegavo, ir tokiu būdu kartais labai rimti žmonės pasipiktin-davo, bet nebuvo kaip juos pa-keisti kitais.

Buvo dar dalis ir tokių žmonių kurių niekuomet niekas nepatenkino. Tai buvę kuomet baltkalnietis, bet už suktybes ir visokius darbelius buvo pavaryti nuo užimamų tarnybų; jie patekė į "bedarbių" turėjo eiti prie plentų taisymo ir valdiškų griovių kasimo, nors gerai uždirbdavo, 10 litų į dieną ir daugiau, bet jie sudarė tą nepasitenkinusių luomą; šitie aferistai dvi dienas dirba, tris dienas geria ir laukė progos kad atkeršyti kitiems ir kitų sutaupytą turtą dalintis.

Taip jie sulaukė tų laikų kad jie paliko vėl valdininkais ir turėjo progą kitų turtą dalintis — bolševikų režimo sulaukė.

Lietuvos žmonės turėjo progos paragauti tikros laimės per trumpą laiką kelių formų režimų, kaip tai katalikiško, valstiečių liaudininkų su socialdemokratais, tautininkų, ir pagaliau bolševistinio ir Vokiečių okupacijos fašistinės sistemos. Jei bus laimė Lietuva dar savistoviai gyventi tai ji pasuks tik kooperatinių kelių ir kooperacijos stovės aukščiau už visas partijas — nes turėjo progos patirti kad Lietuvos žmonių gerbuvis, tik-rai laimė tik kooperacijoje ir tik per ją žmoniškesnis gyvenimas galima pasiekti.

(Gals)

•MEKSIKA pradėjo gaudyti, persekioti ir areštuoti savo penktakolumnistus.

PRANEŠKIT

Savo Antrašo Permainą

Kuomet rengiatės persikelti kitur gyventi, praneškite savo naują antrašį Dirvos Administracijai, ne paštui, nes paštas nesius jums Dirvos ir naują vietą jeigu neprimokėsite. Parašykite mums už le atvirutę prieš persikėlimą į kitą vietą gyventi. — Dirva, Cleveland 3, O.

BROOKLYN, N. Y.

MOTERŲ VAKARĖLIS

Spalio 22 vakare, Moterų Vienybė surengė kortavimo vakarėlį Tautininkų Klubu patalpose, kurio naudą skyrė kareiviams tarnaujantiems militarinėse pareigose. Šis buvimas vedamas Raudonojo Kryžiaus priežiūroje, tikslu pasiūsti kareiviams Kalėdinių dovanų.

Šį patį vakarą buvo įjungta ir paminėjimas devynių metų sukakties kaip ši organizacija yra įsikurusi. Kada komitetas atnešė akis patraukiantį tortą-kėksą ir komisijos pirmininkei pareiškus kad degančios ant jo devynios žvakutės reiškia devynis metus organizacijos gyvavimo, ir kada pirmas gabalas to torto buvo paitietas pirmutinei tos organizacijos "pirmininkei, K. Garšvienei, tas sukėlė visų dalyvių gausingo ir malonaus plojimo.

Tesantis vakarėliui toliau, visi svečiai ir viešnios buvo pavaisinti užkandžiais, tortu ir kava. Kortų lošėjai gavo jiems skirtas dovanas.

Moterų Vienybė susideda iš geroکو Lietuvių moterų sakičiaus ir jau nekartą įrodė savo kilnius darbus ne tik Lietuviams bet ir Amerikos naudai, dėl to kad organizacija dalyvauja ir viešame Amerikos gyvenime. Linkėtina šiai vienintelei moterų organizacijai Brooklyne ilgiausiu metų.

J.Praeivis.

SENU ISTATYMU GALIMA PASINAUDOTI

Amerikoje yra užsilikęs įstatymas iš 1863 metų Civilinio Karo, kuriuo pasinaudoja nekurie gyventojai ir dabar pasipinigauti.

Sulyg to įstatymo, kas su-seka kitą asmenį, civilinį ar kariškį, išnaudojant valdžią karo reikmenų tiekime, gauna pusę pinigų kuriuos teismas priteisia sugautajam už pabaudą. Kita pusė eina valdžios išdui.

Tas įstatymas tada buvo iš-leistas apsaugai valdžios nuo nesąžiningų žmonių išnaudojimo valdžios karo metu.

Dabar tuli omenys įieško visokių priekabių ir skundžia išdirbystes ir asmenis valdžiai apkaltindami juos išnaudojant valdžią karo reikmenų gami-nime, tikslu pasipinigauti.

Kongrese rūpinamasi nustatyti koks nors sukontroliavi-mas tų įvairių skundėjų.

PARSIDUODA NAMAS

7202 Lawnview ave; 3 kam.; 5 km. 1 ir 2 aukšte, 4 ir maudyne, 3-me. Didelis lotas, 3 garažai, insuliuota, stokeris, geras investicijoms. Nuomoka \$112 mėn.

NELAVIEW REALTY CO.
GL. 8055 Vakaraš ER 0117

LAUKRODININKAS

Taisau laikrodėlius ir turiu par-davimui daug naujų laikrodėlių. ATEIKIT PASIRINKIT DABAR KALĖDŲ DOVANOMS DALYKUS.

Užsisakykite dabar, palaikysime iki Kalėdų, nes mažai visko.

FRANK CERNE

Jewelry Co.
The House of Perfect Diamonds
6401 St. Clair Avenue
Phone HE. 0465.

THE MAY COMPANY

Rayon-Poplin Suknios

Spausdintos Ivaiziais Skirtingais Marginiais

4.50

\$4.50
38-44

\$4.50
14-20

Sešių Stilių . . . klasišku suimtu modelių gra-zios suknios su uždalais ar atlapais kaklais . . . kokių norit savo kasdieniniam veikimui. Pasit-tois iš medžiagos kuri turi rayon puikumą, pop-lino stiprumą; kvoduotos arba paprastais si-jonais. Spausdintos retais taškais, gelėmis ir šiaip figuromis. Mieros 14 iki 44 ir 16½ iki 24½ šioje grupėje.

Daytime Dresses . . . Trečias Aukštas

CLEVELANDO IR APIELINKĖS ŽINIOS

DIRVA—6820 Superior Avenue. ENDicott 4486—Atdara vakarais

FRANK J. LAUSCHE
VĖL IŠRINKTAS

Mayoras Frank J. Lausche laimėjo rinkimus — ir laimėjo didžiausią daugumą balsų ne ku kada yra gavęs kitas kandidatas; jis taip pat sumušė savo du metai atgal gautą didumą balsų, kuomet buvo išrinktas pirmą kartą.

Dabar Mayoras Lausche gavo 112,864 balsus, jo oponentas Stanton — 45,955. Taigi Lausche gavo 66,909 balsus daugiau. Niekad panašiai nėra atsitikę miesto istorijoje.

Taip pat pirmą kartą bėgė 30 metų Demokratai gavo į savo kontrolę miesto tarybą, nes iš 33 tarybos narių 17 yra Demokratai.

Lietuvių gyvenamuose Warduose laimėjo visi Demokratai į miesto tarybą.

Teisėjai laimėjo: John E. Sweeney, išstumdami iš vietos negrą teisėją Jackson.

David C. Meek, Jr., Joseph A. Artl ir Perry A. Frey kitie laimėjo miesto teisėjų vietas.

Teisėjas Jackson buvo vienas negras Ohio valstijos bent kokiam teisme, paskirtas Gubernatoriaus Bricker, ir nežiūrind kad ji rėmė ir pats Mayoras Lausche ir tautinės grupės buvo prašomos už jį balsuoti, jis rinkimuose pritarimo nerado.

Ohio Demokratai taip pat patenkinti dabartinio Mayoro Frank J. Lausche laimėjimu kad sakoma jį turi visos galimybės laimėti Ohio Gubernatoriaus arba Senatoriaus rinkimus 1944 metais. Ar Lausche skubinsis ir tas aukštesnės vietos pasirodys trumpoje ateityje.

Tuo tarpu, Mayoras Lausche paskelbė savo darbų miesto gerovei programą iš 10 punktų.

Vienas tu punktų yra mažinimas miesto namų savininkams mokesčių.

Savo kabinetą paliks visą tą patį ir 1944-45 terminui.

NAMŲ SAVININKŲ susirinkimas bus laikomas trečiadienio vakare, Lapkričio 10, nuo 8 val. Lietuvių salėje. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Vald.

LANKYKITES LIETUVIŲ
SALEJE

Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubas pradėjo rengti Lietuvių salėje tas pramogas kuriose kiekvienam yra proga kas nors laimėti, kartais ir didoką laimikį.

Tos pramogos bus keturios vakarus savaitėje, antradienio, ketvirtadienio, penktadienio ir šeštadienio nuo 8 val. Prasišė klubo vardu šio šeštadienio vakare, Lapk. 6.

Klubas įsteigė Kareivių ir Jureivių fondą, kuriam pelnas skiriamas.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

AKINIAI

galima gauti pas
D-RĄ MATULAITĮ
(Lait)

7829 Euclid Avenue

RAIŠIEMS BUS PA-
RUPINTA DARBAI

Clevelande veikiantis komitetas globoti raišius ir kitaip kumiskai nesveikus. Tas komitetas vadinas Committee for the Handicapped, antraštas 216 Superior Ave., Room 506.

Jo vedėjai kreipėsi į Dirvos redakciją prašydami paskelbti jeigu yra tokių Lietuvių kurie turi kokius kumiskus trukumus bet šiaip sveiki, kad atskreiptų į tą komitetą, jiems parūpinti darbus ir uždarbius, jeigu jie kitur jau neimami dirbti. Darbus duos nuo 16 metų ir senesniems vyrams ir moterims. Darbų turi net tokių kuriuos galima atlikti namie būnant.

Tie asmenys bus suregistruojami viršmineto komiteto savanorių. Jeigu pas ką užteikt tokia registracijai suteikt pilnas žinias apie tokius asmenis. Jiems bus padaryta didelis geras, galės patys sau užsidirbti.

Tukstančiai kaip nors neigalinių asmenų jau dirba Clevelande dirbtuvėse ir ofisuose, ar tai raiši, ar neįprigirdinti, ar neįmatanti, arba kaip kitaip nepilnai sveiki.

Kas norėtų gali gauti to komiteto aplikacijų blankas Dirvoje, tikiai kreipkitės.

Virto jau 'Cicilikiškai-
Katalikiška Spauda'

Iki šiol Gabaliauskas lankydavosi po Lietuvių katalikišką spaudą — "katalikišką spaudą" paremti. Nuo dabar dalykai pasikeitė — kompaniją sudidėjo Brooklyne bankrutavusios Naujos Gady-nės redaktoriaus Stilsonas, prie jų prisidėjo ir Pittsburghietis Pikelis.

Kurie matė, nuo Gabaliausko laikraščio jau numesta bažnyčių ir kryžių atvaizdai — tokia buvo sutartis su cicilikiškais talkininkais.

Kad tas kas čia sakoma yra teisybė paliudija katalikų dienraštis Draugas. Jis rašo:

"Naujoji Gady-nė (tai tas cicilikiškai bolševikiškas laikraštis—Rep.) No. 39, Spalių 14 laidoje idėjo bendrovės direktorių raštą kad to laikraščio leidimas nutraukiama. Buvęs redaktorius J. Januškis nuo redagavimo pasitraukė. Susidariusi sunkiai padėčiai pasitraukė ir J. Stilsonas. Pirmasis nuėjęs dirbti į dirbtuvę, antrasis išvykęs į Pittsburgh, Pa. dirbti Lietuvių Žinių redakciją."

Taigi, dabar po jų nusis lankydavosi rinkti Gabaliauskas, Stilsonas ir Pikelis tam pačiam "katalikiškam laikraščiui" laikraščiu. Jie pasitiki gerasirdžių vis rasti, ypač tarp Clevelando katalikų, nors vietos Lietuviai kunigai to laikraščio ir jo leidėjo senai jau nusikratė. Gabaliauskas su savo gazetėle jau apie metus laiko vargsta Pittsburghėje, bet vis dar lankydavosi pas Clevelandiečius pinigų. Dabar išsikėlė į Pittsburghą ir pati Gabaliauskas, Stilsonas ir Pikelis aną skmadienį naujoje parapijoje, kur Moterų Sąjungos 36-os kuopos vakarienių Gabaliauskas buvo pastumtas į šalį, neduota jam kalbėti, buvo galutinas smugis jam. Rep.

LANKYKITES LIETUVIŲ salėje

Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubas pradėjo rengti Lietuvių salėje tas pramogas kuriose kiekvienam yra proga kas nors laimėti, kartais ir didoką laimikį.

Tos pramogos bus keturios vakarus savaitėje, antradienio, ketvirtadienio, penktadienio ir šeštadienio nuo 8 val. Prasišė klubo vardu šio šeštadienio vakare, Lapk. 6.

Klubas įsteigė Kareivių ir Jureivių fondą, kuriam pelnas skiriamas.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

Kurie turit militarinę taršą, būne sunu, dukterį, broli, seserį, giminę ar draugą, priduo kit į adresus klubui, atsilanke paminėtis vakarais Lietuvių salėn.

MIRIMAI

TAMASAUSKAS Petras (Thomas), 39 m., nuo 1223 E. 79 St., mirė Spalių 31, palaidotas Lapk. 3, Kalvarijos kapinėse; pamaldos atsisbuvo Šv. Jurgio bažnyčioje. Velionis buvo gimęs Clevelande. Liko duklė, Patricia Ann, motina, Agnes Tamašauskienė, taipgi seserys ir broliai.

Laidojime pasitarnavo laidotuvių direktorius N. A. Wilkels.

UŽKVIETIMAS VYRAMS

Drafto amžiaus vyrai gyvenanti ribose Selective Service Boards 20, 21, 22, 23, 24, 25 ir 26 šiuomi kviečiami atsilankyti dviejuose mitinguose kurie taikomi supažindinti businčius kareivius su Armijos ir Laivyno gyvenimu. Pirmūninis tų susirinkimų bus pirmadienio vakare, Lapk. 8, Glenville High School Auditorium.

Apie M. S. 36 Kuopos
Vakariene

Spalių 3 d., Sąjungietės su-ruošė šaunią vakariene naujos parapijos naudai, sutraukdamos apie 300 dalyvių į parapijos salę, nes Clevelandiečiai žino Sąjungiečių vaisingumą, jų draugingumą, ir todėl jų parengimus gausiai remia.

Po 5 valandos, prisipildė salė gražia publika, o jaunos, grakščios Lietuvių stulų patarnautojos pradėjo nešti svečiams į stalus valgius.

Tarpe skaitlingos ir gražios publikos radosi ir žymesni svecių, kaip tai Lietuvos Prezidentas A. Smetona su žmona, Euclid miesto tarybos narys su žmona ir kiti. Klebonas Kun. J. Angelaitis perstatė žymesnius svecius trumpai pakalbėti. Po jų išsireiškimų pakviestas moterų choras, vedamas A. Miliauskaitės; dainų programą pradėjo dainininkė M. Galdikienė Amerikos Himnu, padainuota trys kitos dainos, ir baigta Lietuvos Himnu.

Po kalbų, dainelių ir skausmų pasivaigalio, svečiai linksmiai pasižaidė bei draugingai vaišinosi iki vėlumos.

To viso vakaro pelnas, įskaitant ir rankdarbių laimėjimo inigas, sudarė gryno pelno į \$600 naujos bažnyčios statymo fondui, įskaitant ir p. Smetonienės \$2 auką.

Sekandios sudovanojo savo rankdarbius bažnyčios naudai: p-lė R. Juskaitė, pp. M. Cicėnienė, P. Staupienė, R. Babaršienė, J. Salasevičienė, R. Rokienė, M. Vaškeienė, M. Angelaitienė, Vistartienė.

Laimėjo šie: S. Grigonis, Janet Barntie, Joe Popovz, Joe Suopis, Mrs. Jurgelis, Mrs. Aponaitis, Gorzauskis, M. Hayden, Baltus, A. Obratt.

Vakarienes komisija buvo: P. Kundrotienė, M. Žilinskienė, Mrs. Kaminskienė, O. Gicevičienė, M. Vaškeienė.

Darbininkės: V. Sadauskienė, Jušienė, S. Amšienė, S. Mudrauskienė, Vaišnorienė, M. Petrauskienė, Belskienė, Zaleckienė, K. Magilienė.

Šiuomi nuosirdžiai dėkojame klebonui Kun. Angelaičiui už prielankumą Sąjungietėms ir visokią pagalbą, darbuotojoms, aukotojoms ir dalyviams ačiū už jų prisidėjimą prie šios vakarienės pasisekimo. P. Staupienė.

UNIVERSAL ROOF SERVICE
1106 St. Clair Ave.
CHerry 8376
Naktinis telefonas ME 4767

STOGŲ TAIŠYTOJAI
Gyvenamųjų Namų Dirbtuvių
Ir Komercinių Pastatų Stogai
Virš 1000 Stogų uždegėm
Didžiajame Clevelande
Dykal apkalnavimas (4)

1944 KALENDORIAI
Tiktai \$4.95 už 100 Sienujų
Didumas 4-1/4x9-1/4 su paveikslais. Neuzima daug vietos ant sienos. (49)

United Calendar Printing Co.
1221 E. 81 STREET
Cleveland, 3, O. GA. 3159

REIKALINGA SEIMININKĖ
Lietuvių šeimoje, prižiūrėti namus ir padaryti valgyti. duosim kambarį gyventi. Kreipkitės tiesiai.
Telefonas CLeawater 0128
M. Pauplauskas Vakare 7 iki 9.

LATVIA ACCLAIMS THE PRINCIPLES
OF SECRETARY CORDELL HULL

Secretary of State Cordell Hull on September 12, in a radio-address outlined the principles of America's foreign policy expressing the fundamental and natural interests of the United States. He very clearly and convincingly defined this policy of the United States in its relations with foreign nations in six tenets.

We believe that international relations based on these rules can really create conditions whereby war may be effectively banished. We also fully share the view of the Secretary of State that the Atlantic Charter and the Declaration of the United Nations are the basic principles of the area of common interests of nations, big and small.

We can only applaud the belief that these principles should be applied to create an effective system of international cooperation for the maintenance of peace. We are especially gratified with this statement that each sovereign nation, large or small, is in law and under law the equal of every other nation, and that all nations, large and small, which respect the rights of others, are entitled to freedom from outside interference in their internal affairs.

The Latvian nation, now enslaved by the Germans, considers these principles, together with the Declaration of July 23, 1940, of the United States Government, the Atlantic Charter, the Declaration by the United Nations and the Four Freedoms to be the chart of their salvation. The Latvian nation has always observed and believed in the principle that international disputes should be settled by peaceful means, that order should be maintained among nations by international law and peaceful measures.

The Latvian nation also believes that non-discrimination in economic opportunity and treatment is essential to the maintenance and promotion of sound international relations, and that cooperation between nations in the spirit of good neighbors, founded on the principles of liberty, equality, justice, morality and law is the most effective method of safeguarding and promoting the political, economic, social and cultural well-being of the Latvian and all other nations.

The principles expressed by Secretary of State Hull in his radio broadcast on September 12, is a new beacon of hope for the Latvian people, and they strongly believe that these principles will also be applied to the oppressed Baltic nations.

During their independence Latvia and her Baltic neighbors were eager to live up to these principles.

STONIS TAVERN
LIETUVISKA UŽEIGA
"Kur alus skanesnis"
"Arielkėlė šiltesnė"

ALUS, DEGTINĖ, VYNAS, UŽKANDŽIAI
584 Euclid Avenue
Ant U. S. Route 20
Kazys Stonis, Savininkas.
WICKLIFFE, OHIO

SUPERIOR-RUSSELL INN
6824 Superior Ave.
LIQUOR WINE BEER
Vieta kur sustoja kitų miestų pravažiuojanti Lietuviai
Helen Urbšaitis Helen Dunbar Savininkės

JACK GANSON TAVERN
LIETUVISKA UŽEIGA
24150 Euclid Avenue
Vieta privatiškiems pokiliams, Engagment Partėms, Vestuvėms ir šiaip pramogoms.
Rezervacijai telefonuoti: KE. 9782
Prie U. S. Route 20
Jack Ganson-Karabinas, Sav.

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atskandai. Kreipkitės į savo vietau-čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

THE PERISCOPE
By ŠARUNAS.

A EUROPE that would be dominated by Soviet totalitarianism would not be a free Europe. The intransigent Soviet Union has never yet permitted democracy to function where it controlled. Under it small independent nations cannot exist and free people are merely a fiction. What one gesture has the Soviet Union made to assist the democratic nations? All the missions are always to Moscow and never to Casablanca, Quebec, London, or Washington. And to all the urgings of the world democracy to acknowledge the right of the Lithuanian people to freedom, the spokesmen of the Soviet Union prattle about the "status of California".

HOWEVER, all is not black. The most important thing about the Moscow conference is that it took place. The cornerstone of the edifice of peace is (1) an Anglo-American understanding, and (2) an understanding between this Anglo-American unity and the Russians, based upon mutual self-interest and the need to preserve peace.

When this war is over no nation will need a long period of peace more than devastated Russia. Therefore, as practical men desiring peace, the leaders of Russia ought to come to the conclusion that they can have this desired peace only by cooperating with other powerful nations who desire the same thing. Russian policy cannot be of combining with lesser European states (even if communized) against the Anglo-American group, which will possess great industrial resources, the command of the sea and aid. Herein lies the hope of true democrats that the Moscow conference will not produce any false notes.

A SPECIAL Committee of the Lithuanian Kunigų Vienybė is still (for the past two years) hard at work to find means to help Lithuanian war sufferers in Siberia. Rev. Koncius and Rev. Balkunas recently visited the State Department, the American Red Cross and the Catholic National Committee in Washington.

A good news finally reached us that the Soviet Government gave permission for the departure of Mrs. Carneckis and her five children. She is a Worcester, Mass., girl and the wife of a former Lithuanian Minister to the United States, Valdemaras Carneckis, who at one time was Lithuania's Finance Minister. He is to remain under the duress in Siberia. The cost of getting Mrs. Carneckis and family out of Siberia is estimated about \$5,000.

The League for the Liberation of Lithuania has donated \$200 toward the expense of Mrs. Carneckis return to her native United States, away from the dreary grasp of the Russian bear.

of European unrest—German imperialism—normal relations can be reestablished as formerly also in the Baltic region.

Basing its foreign policy on the high principles expressed in the radio address of Mr. Hull, Latvia has always wanted and still is willing to reestablish friendly relations with all its neighbors, including Soviet Russia—with the latter on the basis of the Peace Treaty of 1920 and of International Law—and thus to renew the indispensable equilibrium which existed in Northern Europe when all the Baltic States were free. Latvia hates both Nazism and bolshevism and desires freedom and peace.

A RECENT issue of the Worcester, Mass., Telegram contained a letter by Attorney A. Young (Jankauskas) refuting the arguments of those who wish Lithuania to be a Soviet Republic. Mr. Young is president of the local district council of the Knights of Lithuania.

THE SON of one who helped Lithuania to get the port of Klaipėda in 1923 is back from the Pacific front where he participated in all the furious battles of Guadalcanal. He is Marine Corporal Stanley F. Ivas, of South Boston, Mass. He was five months on Guadalcanal and 15 months on all other Pacific fronts. He was among the first to land on Guadalcanal and participated in the battles of Blood Knoll, Natanakan, Red Beach, and Lunga River, for which he was awarded five stars. Due to disability from jungle fever Stanley was discharged and is now resting with his folks. His father, A. Ivas, was on the Central Committee of Lithuanians in 1923 when it raised the standard of revolt against the dilatory tactics of the French in Klaipėda.

REV. GECYS, a Lithuanian war refugee now in this country, is writing a book in English under the title Catholic Lithuania.

IN REVIEWING Polish-Russian relations for the past ten centuries, Prof. Oscar Halecki, a noted Polish historian, writes in the Review of Politics, published in England: "The fundamental differences between Poland and Russia exclude any closer union between the two individual nations, but they certainly do not exclude their peaceful cooperation in the universal international organization which ought to result from World War II to make a third one impossible. The possibility of such a cooperation depends on Russia, because she and not Poland is raising claims against her smaller neighbors."

The same conclusion is reached by every responsible Lithuanian historian, when discussing Lithuanian-Russian relations. There are such fundamental differences between the Lithuanians and the Russians that no closer union (such as the formula of a Soviet Lithuania in the Soviet Union) is possible, except by force or might. Lithuanians are not even Slavs, as the Poles are. They are a Catholic and intensely Western nation, akin to the Scandinavians.

PAJIESKAU broli Juozą Kliaugą, apie 13 metų atgal apledo Clevelandą, paliko žmoną ir vaikus; vaikui jau suaugę. Jis naieina iš Panemūnio. Prašau atsiaukti į broli (47)

JONAS KLAUGA
6508 Superior Ave. Cleveland, O.

Portretai yra Puikiausia Kalėdoms Dovana
FINE ARTS
●PORTRAIT
STUDIO

1511 East 55th Street
Kampas E. 55 ir Superior
Aplankykit savo kareivių tarnyboje asmeniškai pasiūniant jam savo photo.
JOHN BOGDONAS, Mgr.

JONAS G. POLTER
Lietuvis
Namy Maliavotojas,
Popieriutojas,
Dekoratorius
Turia pilną aprūdą nuo rusies darbų kontraktoriaus.
495 East 123rd St.
Telefonas POTomac 6899

DABAR LAIKAS ĮSIGYTI
Vyrams Rudeninės Skrybėlės
KINGSLEY
IR
BARCLAY
FASHION BRANDS
\$5.00

Vyrams ir Vaikams
KELNES -- \$3.95
Didelis pasirinkimas vienojų spalvų ir įvairių šiaip audinių.

Nauji Rudeniniai
Vyrams Kaklaraiščiai
Paskiausių gražių marginių.
65c --- 2 už \$1.25

DYKAI GREEN STAMPS su kožu pirkinia. DYKAI
Čia galite įsigyti savo Stamp Books.

THE KRAMER & REICH CO.
7010 Superior Ave
Atdara Vakaraus

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atskandai. Kreipkitės į savo vietau-čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atskandai. Kreipkitės į savo vietau-čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atskandai. Kreipkitės į savo vietau-čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atskandai. Kreipkitės į savo vietau-čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atskandai. Kreipkitės į savo vietau-čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visokias naminės ir importuotas gyduoles nuo visokių ligų, žaidų ir kitokių negerovių. Išpildo daktarų receptus atskandai. Kreipkitės į savo vietau-čio vaistinę visokiais reikalais.

INTERNATIONAL PHARMACY
5920 St. Clair Ave. Cleveland
Telefonas EN. 8618

VAISTINĖ
Lietuviška
Jonas Zwalskis, Savininkas
Užlaiko visok